

РОЗДІЛ

Газета Верховної Ради України

№ 70 (820) • П'ятниця, 15 квітня 1994 року • Ціна договірна

Парламент нового складу

Вибори до нового парламенту України відбулися. Незабаром 338 народних депутатів, обраних у результаті двох турів голосування, займуть свої місця у Верховній Раді. По 112 округах будуть проведені повторні вибори. Ці дані навіз 13 квітня на прес-конференції голова Центрвиборчкому Іван Сметь.

Вибори, сказав він, відзначалися високою активністю, проходили на альтернативній основі, в гострій політичній боротьбі. На всіх етапах було забезпечено широку гласність, що відзначили спостерігачі від багатьох міжнародних організацій.

Іван Сметь проінформував журналістів про партійний склад нового парламенту. За попередніми даними до Верховної Ради обрано 89 депутатів, яких висували партії. Більше всього місць отримала Компартия — 59. Рух має 12 своїх представників, а соціалісти і республіканці — по 6. Але, враховуючи те, що окремі депутати висувалися трудовими колективами, то політичний спектр має дещо інший характер. Понад 25 відсотків парламентаріїв — комуністи, близько 6 — представники Руху, 5 відсотків — соціалісти, 4 — представники Селянської партії, 169 депутатів — безпартійні. Як і у попередній Верховній Раді, у нинішній теж мало жінок. Їх всього 12.

У Президії Верховної Ради України

Президія Верховної Ради України прийняла постанову про проведення пленарних засідань дев'ятої сесії Верховної Ради України двадцятного скликання 22 квітня 1994 року в м. Києві. Початок засідання — о 10 годині ранку.

Зустріч з представниками Світового банку

Голова Верховної Ради України І.С.Плющ прийняв радника Світового банку Чабу Чакі та консультанта цього банку, директора Інституту економіки Айовського університету (США) Стенлі Джонсона. Під час розмови, в якій узяв участь і представник Світового банку в Україні Даніель Кауфман, порушувалися питання щодо зарубіжних інвестицій під конкретні проекти розвитку агропромислового комплексу, здійснення ринкових реформ в Україні.

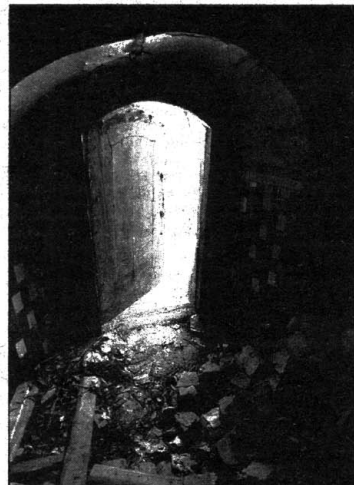
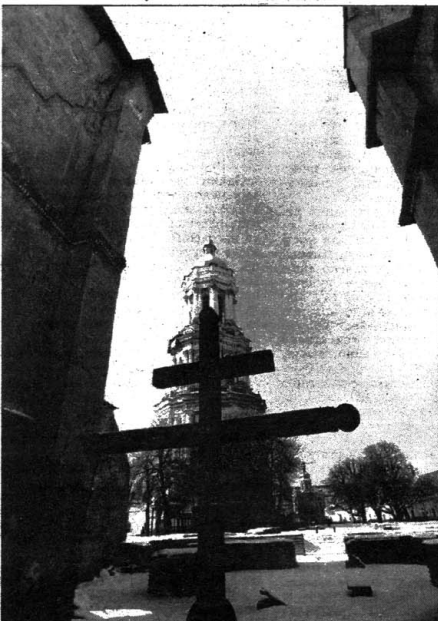
Повідомлення МЗС України

У зв'язку з повідомленням 13 квітня ТК «Останнє» (програма «Новини») про те, що ніби-то під час переговорів у Києві досягнуто домовленості, що сторони вирішують проблеми Чорноморського флоту на основі Масадрівського протоколу, МЗС України повідомляє, що це не відповідає дійсності. Україна виходить з необхідності комплексного підходу до питання Чорноморського флоту з урахуванням положень Дагемської, Ялтинської, Завидовської угод, а також Масадрівського протоколу. Таким же чином не відповідає дійсності і повідомлення програми «Останнє» щодо відвідання Одеси делегацією Російської Федерації.

Всупереч досягнутим у Києві домовленостям, головнокомандувач ВМФ Росії Ф.Громов зібрав спільну з українською стороною зустріч з командувачем і офіцерським складом Чорноморського флоту. Такі повідомлення і дії є свідченням того, що насправді стоїть на заваді справедливому вирішенню проблеми Чорноморського флоту.

Під синьо-жовтим прапором

39 офіцерів і мічманів колишнього 318-го дивізіону корабель консервації Чорноморського флоту, навколо якого здійнято останнім часом стільки галасу в російських засобах масової інформації, прийняли присягу на вірність народowi України. Відтепер вони служимуть у новосформований на базі цього дивізіону Перший бригаді корабель охорони водного району ВМС України. До її складу переходять також 46-й гідрораїон (2 гідрографічних судна та 8 спеціальних катерів), радіотехнічна рота, ряд допоміжних служб. Пограбуванням матеріально-технічних засобів, розташованих в Одесі військово-морських підприємств, що відбувалося останнім часом (випадок з викраденим судном «Челенк» на вігінській апаратурі — лиш один з багатьох), покладено, отже, кінець.

18 квітня — Міжнародний день пам'ятників та історичних місць

СКИНЬТЕ ШАПКИ!

Усіхна хрестами чи меморіальними дошками, овіяна легендами чи суворого бувальщиною — усяка дорога веде до Храму. Так, напевно, вважали перші монахи Києво-Печерської лаври Антоній і Феодосій, так вважав великий князь Володимир, так міркував Богдан Хмельницький, їхні слави і не дуже слави нащадки... І, звісна річ, до сьогодні, коли на честь Міжнародного дня пам'ятників та історичних місць закатили дзвони на всій планеті. Та чи

не станеться так, що нове покоління гаситиме недопадки об хрести. Може статися, якщо залишимося глухими до дзвонів пам'яті, які нагадують реквієм. Може статися, якщо не прислухаємося добре, аби, зрештою, зрозуміти, що то й не давни Земного Храму, а серцебиття. І тоді ми таки скинемо шапки! І увідемо до Храму.

Фото Сєпрія КОВАЛЬЧУКА.

Продиктовано в номер

Як добрі сусіди

14 квітня перший заступник Голови Верховної Ради України В.В.Дурдинець прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Румунії в Україні Іона Бістреану.

Відбувся обмін думками з широкого кола проблем, що яляють інтерес для обох сторін. Посол тепло привітав Василя Васильовича з обранням його народним депутатом України нового скликання і побажав дальших успіхів в його державницькій діяльності. Василь Дурдинець проінформував Посла суспільної держави про попередні підсумки виборів Українського парламенту і окреслив коло питань, які в усій своїй гостроті постають перед Верховною Радою нового скликання. Головне, зауважив перший заступник Голови Верховної Ради України, не погати роботу з політичного протистояння, і про це особливо говоримо виборці, а дружно, всім депутатським корпусом взятися за розв'язання економічних проблем, подбати про суттєве поліпшення життя народу і саме у цій справі засвідчити свою громадянську зрілість та відповідальність.

У ході розмови йшлося також про нові можливості і плани розширення двосторонньої відносин, для чого слід повніше використати і міжпарламентські зв'язки.

Бесіда пройшла у ширій обстановці, при обопальному прагненні до конкретного і всебічного співробітництва, до зміцнення добросусідства.

Прес-центр Верховної Ради України

Утрималися лише комуністи

13 квітня ц.р. на черговому засіданні політичної консультативної ради при Херсонській обласній адміністрації, що об'єднує 14 політичних організацій області, роз-

глянуто питання про доцільність проведення дострокових виборів Президента України 26 червня 1994 року. Більшість голосів рада ухвалила, що проводити ці вибори у визначений термін навряд чи варто.

За непогалимим демократів, зокрема представників Партії демократичного відродження України, краще запропонувати здійснення цього політичного заходу на той час, коли будуть сформовані представницькі органи влади республіки. Від такого рішення утрималися лише комуністи та соціалісти. Всі інші підтримали, на їх погляд, слушну думку.

Голова обласної організації ПДВУ Геннадій Чуйко, зокрема, відзначив, що процес демократичних перетворень у країні і на Херсонщині не припиниться після того, як комуністи здобули певну перемогу на парламентських виборах. Нині гуртують ті сили, які виступають за реформування економіки, зміцнення державності молоді України.

«I am you» / «Я це ти»

20 художників з усього світу вирішили нагадати нашому континенту, який переживає війни і расову ворожнечу. «Невистави до іншого — це невистави до себе». Учора в Українському домі й на підходах до нього просте небо відкрився виставка 20 полотен розміром 2,3 х 3,5 метра кожне, що вражають епічністю і неординарністю. — «Я це ти. Митці проти насильства». Проект Гете-інституту, який займається популяризацією німецької культури у світі Німеччини й 167 країнах світу, а нині готується до офіційного відкриття інституту в Києві.

У рамках акції — показ фільмів німецьких режисерів Райнера Вернера Фасіндера, Петера Ліліенталя, Вернера Герцога. «Ми не збираємося нести нашу культуру в Україну імперськими методами. Ми готові до співпраці», — сказала координатор Гете-інституту в Києві графиня Утте Баудісі. І додала, що коли в Україні знайдеться двадцять перший художник, готовий підтримати ідею «Я це ти», у майбутніх виставках знайдеться місце для 21-го плакату. У найближчих планах Гете-інституту в Києві — ретроспектива видатних німецьких кінорежисерів, театральні й концертні гастролі, нові виставки, симпозіум поетів, конференція «Слов'яни й німці в дзеркалі історії».

У постійних комісіях
Верховної Ради

Остання пісня

Відбулося останнє, заключне, засідання постійної Комісії Верховної Ради України з питань охорони навколишнього середовища, організації та гарантування екологічної безпеки, охорону навколишнього природного середовища та ефективного використання природних ресурсів.

У проекті Конституції України (в редакції від 26 жовтня 1993 року) забезпеченню екологічної безпеки присвячено окремий розділ. Це безумовно, є новим і відповідальним кроком держави, яка бере на себе основний обов'язок гарантування екологічної безпеки.

Проте, на нашу думку, теза статті 72 «В Україні визначається пріоритет екології над економікою» має дозловий характер. Більш доцільно вказати тезу так: як визначено в Законі «Про охорону навколишнього природного середовища»: «В Україні визначається пріоритетність вимог екологічної безпеки під час здійснення господарської, управлінської та іншої діяльності».

Комісія рекомендувала повнобразово парламентові України зберегти в його складі або в структурі уряду робочий орган, який би клопотався справами ветеранів війни та праці, інвалідів, репресованих, малозабезпечених і воїнів-інтернаціоналістів, їх соціальним захистом.

Володимир ЧЕРКАС.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заступника міністра
оборони України —
командуючого
Сухопутними військами
Збройних Сил України

Призначити генерал-полковника СОВКОВА Василя Тимофійовича заступником міністра оборони України — командуючим Сухопутними військами Збройних Сил України, звільнивши його з посади командуючого військами Прикарпатського військового округу.

Президент України Л.КРАВЧУК.
м.Київ,
7 квітня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про командуючого
військами
Прикарпатського
військового округу

Призначити генерал-лейтенанта ШУЛЯКА Петра Івановича командуючим військами Прикарпатського військового округу.

Президент України Л.КРАВЧУК.
м.Київ,
7 квітня 1994 року.

КОНФЛІКТ ВИЧЕРПАНО

Генеральна прокуратура «поставила» крапку в звичайному питанні цивільно-правових відносин, яким Київська прокуратура з наглядом за додержанням законів на підприємствах оборонної промисловості (прокурор Комарчук В.П.) намагалася надати кримінального характеру (історія «конфлікту» між ВО «Завод Арсенал» і Українською біржою неухотомості «Кристини» викладена в «Голосі України» від 16 березня 1994 р.).

Людини завжди властиве сподівання на справедливе вирішення питання висестояною інстанцією. І керівництво Генеральної прокуратури України з пригніченням її оперативності і професійності розглянуло і остаточно вирішило поставити крапку у сфальсифікованій «справі» прокуратурою з наглядом за додержанням законів на підприємствах оборонної промисловості. Про що і було повідомлено УВН «Кристини» керівництвом Генеральної прокуратури.

Екологічна криза є наслідком кризи в економіці та політиці. Адаже досі Україна не має офіційно визначеної екологічної політики, тобто не реалізоване правове підґрунтя, передбачене законом «Про охорону навколишнього природного середовища». Екологічна політика передусім має стати усвідомленим напрямком діяльності України, організованою на гарантуванні екологічної безпеки, охорону навколишнього природного середовища та ефективного використання природних ресурсів.

У проекті Конституції України (в редакції від 26 жовтня 1993 року) забезпеченню екологічної безпеки присвячено окремий розділ. Це безумовно, є новим і відповідальним кроком держави, яка бере на себе основний обов'язок гарантування екологічної безпеки.

Проте, на нашу думку, теза статті 72 «В Україні визначається пріоритет екології над економікою» має дозловий характер. Більш доцільно вказати тезу так: як визначено в Законі «Про охорону навколишнього природного середовища»: «В Україні визначається пріоритетність вимог екологічної безпеки під час здійснення господарської, управлінської та іншої діяльності».

Використання природних ресурсів має здійснюватися на основі різних форм власності на них. У проекті Конституції (глава 8, ст.65) визначено лише дві форми власності — приватна і суспільна. Але не слід відкидати й ті форми господарювання, які формувалися десятиріччями, зокрема колективну власність. Адаже майно, земля, інші природні ресурси колективу можуть стати приватною власністю громадян лише за умови їх приватизації. А коли громадянин не захочуть цього зробити?

Тому перший абзац статті 36 доцільно викласти у редакції: «Громадянин України має право на власність, тобто...» і далі за текстом. Тим більше що та чи та форма власності уже визначена чинним законодавством України.

Розробляючи засад державної політики в галузі екологічної безпеки ускладнюється неоднозначністю розуміння останньої.

Законодавчо визначено, що екологічна безпека — це такий стан навколишнього середовища, за якого гарантовано запобігання порушенню екологічної обстановки та виникненню небезпеки для здоров'я людей. У міжнародно-правовому аспекті ця екологічною безпекою пропонується розуміти такий стан міжнародних відносин, за яких забезпечується збереження, раціональне використання, відновлення та підвищення якості довкілля.

Отже, екологічну безпеку можна розглядати як складову національної та глобальної, тобто такого стану розвитку суспільних відносин, за яким системою державно-правових,

організаційних, науково-технічних, економічних, інших соціальних засобів буде забезпечено охорону якості навколишнього природного середовища, безпечного для здоров'я людини, природних систем і комплексів.

Тобто держава конституційно закріплює, що вона «дійсним» системою доводстворових і невіддадених превентивних, регуляторно-стимулюючих, організаційно-розподільчих і охоронних заходів щодо забезпечення екологічної безпеки території і громадян». Ці положення доцільно внести до розділу 10 проекту Конституції.

Одним із основних шляхів здійснення державної політики в галузі екологічної безпеки є забезпечення екологічної освіти населення. Ця теза знайшла місце в проекті нової Конституції. Але сьогодні еколого-правові дисципліни викладають переважно в юридичних вузах та окремих факультетах інших вузів. В гуманітарних та технічних вузах читають екологічні дисципліни без системи, а також окремо — курс «Основи екології і права», в якому екологічному праву відведено, як правило, кілька годин. Тому потрібно запровадити обов'язковий курс «Основи екологічного права» для неюридичних вузів та факультетів університетів, інших вищих навчальних закладів. Про екологічну безпеку треба дбати на основі державних, регіональних та місцевих екологічних програм. Державну екологічну програму затверджує Верховна Рада, тому до пункту 9 статті 106 глави 16 проекту Конституції України потрібно внести слова «...державні екологічні програми».

У проекті Конституції не знайшло місця таке важливе положення, як гарантія відшкодування громадянам шкоди, завданої їм здоров'ю та майну. Тому пропонуємо внести до глави 5 статті 36 такого змісту: «Кожний має право на відшкодування збитків, заподіяних його здоров'ю та майну внаслідок негативного впливу на навколишнє природне середовище».

Природно, що держава і за ринкових умов має заохочувати власником природних ресурсів загальнодержавного значення, а тому законодавчо має визначити форми рентних податків і неподаткових платежів за використання природних ре-

сурсів, забруднення навколишнього природного середовища, розміщення екологічно небезпечних відходів виробництва, зниження якості природних ресурсів, з тим щоб мати реальну економічну і юридичну можливість стимулювати діяльність юридичних і фізичних осіб щодо дотримання екологічної безпеки в будь-якій діяльності, яка може негативно впливати на екологічну обстановку та здоров'я громадян.

Тому доцільно передбачити відповідну частину статті 72: «Держава встановлює загальнообов'язкові платежі за використання земель, надр, водних ресурсів, рослинного і тваринного світу, атмосферного повітря як сировини основного виробництва, видобування і склади, речовин-забруднювачів у навколишнє природне середовище, розміщення екологічно небезпечних відходів виробництва, зниження якості природних ресурсів, об'єктів природи, що підлягають особливій охороні».

Держава стимулює діяльність юридичних і фізичних осіб щодо запровадження новітніх маловідходних і безвідходних, ресурсозбережних технологій, очисного обладнання і устаткування для утилізації речовин-забруднювачів, приладів екологічного контролю, попередження фізичних, хімічних, біологічних та інших шкідливих впливів на стан навколишнього природного середовища, перероблення відходів і використання вторинної сировини, виконання інших заходів з ефективного використання і відтворення природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки.

Держава забезпечує додержання умов і нормативів екологічної безпеки під час розміщення, проектування, будівництва, експлуатації підприємств, споруд та інших екологічно небезпечних об'єктів, застосування засобів захисту рослин, мінеральних добрив, токсичних хімічних речовин та препаратів, проведена наукових досліджень, впровадження відкриттів, винаходів, застосування нової техніки, імпортуно устаткування, технологій, систем, транспортних засобів, розміщення і розвитку населених пунктів та неконтрольованого шкідливого біологічного,

акустичного, іонізуючого, електромагнітного, радіоактивного та іншого шкідливого впливу фізичних чинників, розміщення виробничих, комунальних, побутових та інших відходів».

Забезпечення дотримання нормативів екологічної безпеки треба здійснювати за допомогою превентивних та контролюючих засобів. Ідеться про те, щоб на конституційно рівні передбачити форми екологічної експертизи і екологічного контролю, які мають поєднуватися залежно від стадії та рівнів здійснення екологічно небезпечної діяльності. В проекті немає положень про можливість здійснення екологічного контролю. Тому їх доцільно передбачити в двох частинах однієї статті 73: «В Україні здійснюється державна, громадська та інші види екологічної експертизи. Екологічна експертиза обов'язкова в процесі законотворчої, управлінської, науково-технічної, господарської та іншої діяльності».

В Україні діє система державного і громадського контролю за дотриманням нормативів екологічної безпеки».

У правовому механізмі додержання екологічної безпеки чільне місце мають послидати методи державно-правового контролю як національного, так і відповідальності за порушення вимог екологічної безпеки. Проте відповідальність доцільно встановлювати залежно від ступеню небезпеки. Пропонуємо таку редакцію статті 74: «Порушення нормативів екологічної безпеки, прав громадян на безпечне для життя і здоров'я людське середовище не є порушенням екологічних прав людини, вимог використання природних ресурсів і охорони навколишнього природного середовища є підставою для притягнення винних осіб до адміністративної, кримінальної та цивільної відповідальності».

Але забезпечення дотримання законів слід поєднувати з державним контролем за реалізацією їх положень. Тому в ст.161 пунктом 4 пропонуємо записати: «Нагляд за дотриманням екологічного законодавства».

Зрозуміло, що конституційні норми складаються на основі правового регулювання екологічної безпеки. Іх деталізація поря з нормами Закону України про охорону навколишнього природного середовища доцільно передбачити в спеціальному Законі України про екологічну безпеку.

В.АНДРИЙЦЕВ,
професор Київського
університету ім.Т.Г.Шевченка,
доктор юридичних наук,
заслужений юрист України,
академік Української
екологічної академії наук;

П.ЛІПЧУК,
завідувач секретаріату Комісії
Верховної Ради України у
питаннях екології та раціонального
природокористування.

РОЗ'ЯСНЕННЯ

Міністерства юстиції України щодо останніх подій у Криму

Міністерство юстиції України вже звертало увагу громадськості щодо незаконних дій Президента Криму Ю.Мешкова. На жаль, вища посадова особа автономної республіки не лише не стала на шлях поваги до Закону, але й далі посилює протизаконну діяльність. Про це свідчать, зокрема, такі факти. Президент Криму у супроводі групи осіб із своєї охорони 11 квітня р.р. прибув у будинок Служби безпеки Криму, де у присутності членів її ради оголосив укази про припинення вико-

нання обов'язків голови Служби безпеки Криму генералом Коломийцем І.Ф. та призначення виконуючим обов'язки іншої особи. Те ж саме він зробив у МВС Республіки Крим у відношенні до міністра внутрішніх справ генерала Пліоту О.Н.

Такі дії Президента Республіки Крим є не тільки грубим порушенням законодавства України та міжнародних норм про права людини, але й Конституції Республіки Крим, на текст якої він нещодавно присягав. В Основному Законі Криму

(ст.129) Президенту надано право лише вносити пропозиції у Верховну Раду щодо кандидатури голови Служби безпеки. Відповідно до ст.8 Закону України «Про розмежування повноважень між органами державної влади України і Республіки Крим» та Конституції Республіки Крим (ст.115 п.13) Верховна Рада Криму дає згоду на призначення голови Служби безпеки Криму лише за поданням голови Служби безпеки України. Призначення і звільнення з посади цієї особи здійснюється головою

Служби безпеки України. При тому звільнення погоджується з Головою Верховної Ради Криму.

Що стосується міністра внутрішніх справ, то відповідно до Конституції Республіки Крим ця посадова особа може бути призначена і звільнена Президентом Республіки Крим лише за узгодженням з Верховною Радою Криму.

Президент Республіки Крим відповідно до його статусу повинен виступати гарантом Конституції і законів. Якщо ж він обирає інший шлях, то це неминуче призведе до анархії та небезпеки у суспільстві. Виправдати такі дії не можуть ніякі об'єктивні обставини.

Відділ правової інформації
Міністерства Юстиції України.

До уваги парламенту!

ЯК ЗАПОБІГТИ ВІЙНІ ЗА ЗЕМЛЮ

Особливості приватизації в сільськогосподарських підприємствах, де є переселенці-чорнобильяни

НІНІ в сільському господарстві, як у жодній з галузей народного господарства, є найбільш сприятливі умови для приватизації. В колгоспах головним способом приватизації стало паювання майна і землі. Кожний член господарства, і пенсіонери також, має право на одержання власної частки (паю) майна відповідно до трудової участі і землі — на душу населення. Цими паєм людини, відповідно до положення про приватизацію конкретного господарства, може розпоряджатися самостійно, передавши його до колективного сільськогосподарського підприємства чи кооперативу або забрати для створення фермерського господарства. Більшість колгоспів України вже завершує що складили і потрібну роботу.

Працівники радгоспів тепер, із прийняттям Декрету Кабінету міністрів України «Про особливості приватизації майна в АПК» (травень 1993 р.), теж мають право на безплатне отримання власного паю державного майна, розмір якого визначається як добуток вартості майна, що припадає в середньому на одного члена колективного сільськогосподарського підприємства по області, і чисельності працівників підприємства, що приватизуються, та привієняних до них осіб.

Та, на жаль, завершити приватизацію не може ніякий ряд колгоспів і радгоспів України, які прийняли до себе переселенців з Чорнобильської зони. Наприклад, в порівняно екологічно чистому Бариському районі на початок 1986 року мешкало 60 300 чоловік. До 1994 року сюди евакуювано з Чорнобильської зони 2 793 сім'ї, або 7 820 чоловік. Це 12,9 відсотка до загальної чисельності. В Згурізькому районі цей показник становить — 7,4. Переселенцями — мешканцями — 5,8. Яготинському — 3,5 відсотка. Розглянемо проблему на прикладі двох радгоспів Бариського району — «Вільшовиків» і «Лехнівський». В першому немає переселенців з Чорнобильської зони, а в другому з 700 двірків 31 належать переселенцям (із загальної чисельності населення 1900 чоловік чорнобильців — 687). Обидва господарства вже завершили підготовчу роботу для проведення приватизації: визначено трудову участь усіх членів колективу, і пенсіонери за 1930—1993 роки також, проведено індексацію заробітків, встановлено суму приватизаційного фонду, підготовлено «Положення про приватизацію радгоспу», «Статут колективного сільськогосподарського підприємства» тощо. І в першому господарстві залишилося здійснити тільки організаційні і фінансові заходи, передбачені законодавством, щоб офіційно завершити приватизацію. В ньому всю землю й майно буде розподілено між членами господарства і привієняними до них осіб.

А в другому? Якщо розділити тільки між місцевими мешканцями, то на одну людину припадає 4 г і певна сума майнового паю (з урахуванням трудової участі). Але якщо землю та майно ділити й на переселенців, то землі припаде тільки по 2,5 га. Відповідно значно менший буде і майновий пай. Місцеві мешканці, вважаючи другий варіант за несправедливий, на нього не погоджуються. І

вони мають надію, бо це їхня земля і майно, їхніх батьків і дідів. Але це більше праві чорнобильяни, які не зі своєї волі втратили все: садби, землю, майно, лізину, могли предків. Якби не було чорнобильської біди, то тепер під час приватизації вони одержали б свою частку землі та майна в тих колгоспах і радгоспах, де жили й працювали. Якщо цю проблему терміново не буде розв'язано, то таке протистояння місцевих мешканців і чорнобильянів загрожуватиме перерости в конфронтацію. Але як і хто її має розв'язувати?

Спочатку про те — як? На наш погляд, простіше розв'язати питання про майновий пай. Якщо переселенців з Чорнобильської зони працює або працював у місцевому радгоспі (колгоспі), то він одержує майновий пай пропорційно до своєї трудової участі в цьому господарстві. Але ж до цього він працював у радгоспі (колгоспі) в Чорнобильській зоні і, якби не трагедія, то мав би там власну частку майна. В цій ситуації ту частку, на наш погляд, йому має повернути держава за рахунок Чорнобильського фонду. Для цього потрібне відповідне рішення Верховної Ради. Це, звичайно, стосується і тих переселенців, що працювали в колгоспі (радгоспі) Чорнобильської зони, там вийшли на пенсію і в нинішні господарстві вже не працювали.

Враховуючи труднощі (або навіть неможливість) зі встановленням трудової участі цих людей, що пов'язане з їхнім переїздом, пропонуємо під час розрахунку персоналізованого паю виходити з кількості років, відповідних ним в колгоспі (радгоспі) до переселення, і середнього річного паю в колективних сільськогосподарських підприємствах району, де вони тепер живуть. Цей норматив доцільно розрахувати по 3—5 типових господарствах району. Можливі два варіанти передавання цих коштів: безпосередньо людям або ж господарствам, де вони живуть. Господарства зараховувати як персоналізовані паї. Ці кошти їх власники використовуватимуть за власним розсудом: залишають у колективному підприємстві, передають по кооперативу або ж забирають відповідно до положення про приватизацію конкретного радгоспу.

Принципово нового розв'язання вимагає і проблема виділення земельного паю громадянам із урахуванням цієї ж важливої обставини: в деяких господарствах є багато переселенців з Чорнобильської зони, а в деяких їх немає зовсім. Щоб односторонньо врахувати інтереси корінних сільських мешканців і переселенців з Чорнобильської зони, не допускаючи конфронтації між ними під час виділення земельного паю для створення селянських (фермерських) госпо-

дарств, доцільно додержувати такого підходу.

В сільськогосподарських підприємствах, на землі яких за рішенням Кабінету міністрів України переселено громадян із зони відчуження Чорнобильської АЕС, пайовий фонд збільшується на площу землі, яка припадає на переселенців за розміром паю, обчисленого в господарстві без урахування цих громадян. Вказана площа компенсується за рахунок земель запасу і резервного фонду даного підприємства та інших підприємств району (як правило, прилеглих), на землях яких нема переселенців.

Для тих, хто бажає створити селянське (фермерське) господарство з числа переселенців Чорнобильської зони, земельний пай доцільно виділяти в такому ж розмірі, як і місцевим мешканцям, які проживають разом з ними в межах однієї сільської Ради народних депутатів. Державою виділення таких земельних паїв мають стати землі за пасу, що сформовані за рахунок сільськогосподарських угідь даного колективного сільськогосподарського підприємства, а за їх недостатньої кількості — земельного запасу сусідніх господарств. Крім того, згідно з рекомендаціями Держкомзему України щодо складання проектів розмежування і приватизації земель сільськогосподарських підприємств (травень 1992 року) до 15 відсотків землі КСП не паюють, а резервують для майбутніх членів господарства. Ці землі теж можна використовувати для виділення земельних паїв переселенцям-чорнобильцям. Завдяки такому підходу буде дотримано соціальної справедливості щодо переселенців з Чорнобильської зони.

Такий підхід ґрунтується на чинному законодавстві, відповідно до якого кожний член КСП має право взяти власний земельний пай тільки в разі створення ним товарного фермерського господарства. Постає питання: а на майбутнє слід залишити цю статтю Земельного кодексу чи надати право всім членам КСП безперешкодно, незалежно від віку і місця проживання, взяти свій земельний пай і за неможливості господарювання на землі самому здати її в оренду або продати?

Другий варіант веде до значної і неефективної децентрації виробництва в сільському господарстві, зростання собівартості продукції. Тому й на перспективу слід залишити цю статтю Земельного кодексу. А враховуючи те, що серед переселенців-чорнобильців шквально більшість становлять пенсіонери, то запропонований підхід дасть можливість врахувати і їхні інтереси, і місцевих мешканців.

Віталій НЕЛИН,
завідувач кафедри аграрного менеджменту Київського державного економічного університету, доктор економічних наук, професор;

Василь АНДРИЙЧУК,
доктор економічних наук, професор;

Леонід БОЙКО,
представник Президента України в Бариському районі Київської області.

СЕЛЯНСЬКА ПЕРСПЕКТИВА

Відомо, що основні законодавчі акти, які мають регламентувати приватизацію, прийняті в 1992 році. За програмою приватизації майна державних підприємств задання з приватизації радгоспів, підприємств заготівель та обслуговування сільського господарства на 1992—1993 роки становили 60 відсотків від вартості основних фондів за станом на 1.05.1992 року.

Відповідно до законодавства приватизація на селі мала відбуватися на загальних підставах, тобто майно державних сільськогосподарських підприємств повинно вилучатися таким самим чином, як і підприємств інших галузей. Звичайно, що такий варіант приватизації на селі не був сприятливий, і тому в травні 1993 року прийняв декрет Кабінету міністрів України «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі», яким передбачено ряд пільг для трудових колективів державних сільськогосподарських підприємств і перш за все безплатну передачу визначеної частки державного майна. Решта майна приватизується за приватизаційної майнові сертифікати в першу чергу членів сільськогосподарського підприємства та працівників соціальної сфери села.

Такий механізм прийнятний для селян, але, як показує практика, приватизація радгоспів йде доволі повільно. Зрозуміло, що цей процес довготривалий і тут не можна доводити план «до двору», але починати треба. А досвід показує, що є ряд причин, котрі гальмують приватизацію.

1. Складність самого механізму приватизації. Це зрозуміло і нікого винити в цьому не можна, оскільки його розробляли в той час, коли ще жодне підприємство не було приватизоване в такий спосіб. Тому потрібно удосконалити методику та механізм приватизації на селі.

2. Проблеми виникають із визначенням середньої частки майна, що припадає на одного члена колективного сільськогосподарського підприємства по області. Розмір цієї частки визначається обслуговуванням сільського господарства з наступним затвердженням у Фонді державного майна. Тож і донині в більшості областей розмір цієї частки не визначений. Причин цьому кілька. Скажімо, не встигли розрахувати вказану частку, як у серпні 1993 року відповідно до постанови уряду почалася індексація фондів, а відтак потрібно було проіндексувати і розмір середньої частки. Закінчити її планувалося до 10 вересня 1993 року, але не всі господарства зробили це в строк. В результаті вартість основних і оборотних коштів в балансі за станом на 1 жовтня 1993 року деякі господарства подали в старих, непроіндексованих цінах. Значить, розмір середньої частки не відповідає дійсності, і треба чекати річних звітів, котрі можуть бути зведені в кращому

разі весною. А отже, лише тепер можна починати приватизацію (якщо, звісно, не станеться чергових змін чи індексаций).

3. Залишається невирішеною проблема громадян, переселених із районів, що потерпіли від Чорнобильської катастрофи. Працівники мають право на безплатну частину майна державних сільськогосподарських підприємств, що приватизуються, але тільки на ту суму заробітної плати, яку отримували в них за роки роботи. Щодо пенсіонерів, то для включення їх до списків пайовиків узагалі немає законодавчих підстав. А вже з точки зору реальної дійсності вони не мають права на пай в значенні членів господарства. Але ж ці люди пропрацювали життя в господарствах зони відчуження. Це більш складні виникає під час паювання землі. Тому потрібне урядове рішення щодо селян, котрі переселилися із зони відчуження, з метою компенсації їм втраченого часу приватизації.

4. Думано, що потребує уточнення пункт декрету стосовно приватизації державних сільськогосподарських підприємств і організацій, які підлягають приватизації за погодженням з Кабінетом міністрів України. Передбачається, що вони приватизуються шляхом перетворення на відкриті акціонерні товариства, причому деяка частка акцій залишається в власності держави. Решта майна приватизується за типом радгоспів. Якщо так, то чому це мають бути відкриті акціонерні товариства? Наприклад, господарство займається племінним тваринництвом, питома вага якого в валовій продукції становить 15—20 відсотків. У вигляді безплатної середньої частки трудовому колективу передається близько 90 відсотків вартості всього майна. Якщо залишити у державній власності 10—15 відсотків майна, то таке господарство буде колективно-державним. Причому та частина майна, що передається трудовому колективу на безплатній основі, паюється залежно від трудової участі.

І останнє. Відповідно до законодавства, план з приватизації розробляється приватизаційною комісією. Трудовий колектив може подати альтернативний план, і тоді Фонд державного майна вирішує, який з них може бути прийнятий. На мою думку, трудовий колектив повинен обов'язково готувати свій план приватизації, куди має входити розділ про те, як господарство збирається акціонізувати свої активи в частині підприємства, яке не може бути приватизовано, він має бути прийнятий за основу.

Лілія РОМАНОВА,
приватний науковий співробітник Інституту аграрної економіки, кандидат економічних наук.

Фото Миколи ТИЩЕНКА.

Продиктовано в номер

Ще не вмерла халява!

Тенденція до споживання природного газу «на халяву», яка склалася за часів лімітного розподілу матеріально-технічних та сировинних ресурсів епохи адміністративно-командної економіки, зберігається і досі. Про це повідомляють журналістам на брифінгу заступ першого віце-міністра В. Ландик. Внутрішні споживачі газу на сьогоднішній день концернові «Укргаз» близько 15 трильйонів карбованців. І Україна неспроможна нині розплатитися за імпортований газ з російським акціонерним товариством «Газпром», а це — 620 мільйонів доларів США.

Фестиваль української музики

Хоча й названий він «Одеса-94» і присвячується наступному 200-річчю міста, та буде цей музичний фестиваль, по суті, всеукраїнським. Бо візьмуть у ньому участь творчі колективи й окремі виконавці не тільки Одеси, а й ряду інших міст України. Концерти пройдуть з 20 по 24 квітня. Одесити зустрінуться з Анатолієм Солов'янком і Ольгою Басисток, Марією Стеф'юк і Назарієм Яремчуком, Оксаною Білозір та Анатолієм Бойком, з Державним ансамблем танцю імені Вірського й Одеським державним симфонічним оркестром під керівництвом Хобарта Ерла, ансамблем пісень і танцю Одеського військового округу тощо. Цікавим має бути авторський концерт одеских композиторів. На кращих сценах міста лунатимуть класичні й сучасні твори. Організатори фестивалю — Міністерство культури України, управління культури обласної адміністрації та виконком Одеської міськради.

Ще один референдум

21 квітня на сесії Харківської міськради серед інших питань порядку денного, очевидно, буде обговорюватися й питання про проведення одночасно з виборами Президента і місцевих Рад загальнооміського референдуму. Таке рішення прийняли голови постійних комісій міськради. Якщо референдум відбудеться, то харків'янам доведеться відповісти, як мінімум, на два запитання. Перше — чи вважаєте ви, що Харків повинен мати статус міста республіканського підпорядкування? Друге — чи вважаєте ви, що земля в межах кільцевої дороги повинна належати Харкову?

За межею — злидні

Федерация профспілок Одеської області підрахувала: мінімальний споживчий бюджет сягає в регіоні майже 1,5 мільйона карбованців на людину. З них 800 тисяч — витрати на продовольчий кошик, близько 500 тисяч — вартість необхідних непродовольчих товарів. Решта 200 тисяч — обов'язкові платежі й послуги. А яка у регіоні середня зарплата насправді? Удвоє нижча. Мінімального споживчого бюджету вона сягає тільки у двох галузях державної сфери — в кредитно-фінансових структурах та в енергетиці, де зайнято, однак, лиш два відсотки загальної кількості працюючих. Решта 98 відсотків — за межею отого бюджету, нерідко — в злиднях. Особливо страждають працівники народної освіти: хоч і вирішено підвищити їхню заробітну платню до середньої в промисловості, тобто майже в півтора рази, та грошей для цього у багатьох випадках немає, люди ще не одержали подкуди платні за лютий — березень. Межа малозабезпеченості нині має проходити, вважають профспілки, десь хоча б на рівні 300 тисяч карбованців. А зараз вона, відомо, у п'ять разів нижча. Звідси й вимога: мінімальну заробітну плату підвищити як впродовж, тобто до 300 тисяч карбованців.

Туберкульоз: чи є привід для заспокоєння?

Не так давно — відтоді минуло півстоліття — туберкульоз бачили, напевно, не менше, ніж за часи можливості захворіти на СНІД.

Чому ж тема туберкульозу стає причиною розмови сьогодні?

Життя та досвід засвідчують взаємозв'язок поширення небезпечного захворювання та соціальних чинників — умов життя, харчування, екологічної обстановки тощо.

Спостереження спеціалістів показують, що останнім часом захворюваність та смертність від туберкульозу у світі зросли. Серед постраждалих здебільшого люди похилого віку, представники етнічних меншин, мігранти, ВІЛ-інфіковані.

У 1986—1990 роках зросла захворюваність у Швейцарії, Данії, Італії, Норвегії, Ірландії, Австрії, Фінляндії, Нідерландах, Швеції, Великобританії. На Україні було у 1992 році 35 хворих на 100 тис. населення, у 1993-му — 38.

Матеріали ВООЗ засвідчують, що туберкульоз можна назвати соціально-економічною хворобою. Жертвами стають бідні прошарки населення в розвинених країнах та державах, які розвиваються. Міграційні процеси ставлять питання про можливість ліквідації недуги в одній країні і навіть групі держав у разі, якщо не буде належного поліпшення стану справ у інших країнах.

Разом з тим, швидке збільшення захворюваності у США пов'язують перш за все зі СНІДом: так, багато хворих на імунodefіцієнцію помирає від захворювань легень, у тому числі і від туберкульозу.

Природно, зростає увага до цієї «забутої» інфекції саме тоді, коли на порядок денний висунуваються проблеми, пов'язані з оптимальністю харчування, матеріальною забезпеченістю, екологічними ликами тощо.

У цьому зв'язку фахівці нагадують про той мінімум знань, яким не зайве володіти нікому.

Туберкульоз поширюється переважно повітряно-крапельним шляхом.

На часі, інфекції, яка пере-

дається в такий спосіб, спричиняє захворювання нечасто, але небезпечно є завжди.

Зверніть увагу: вчасна діагностика та початок ефективного лікування — головне і для хворого, і для інших людей.

Застав'ятайте також найтислівші ознаки, зокрема туберкульоз легень. Це кашель, схуднення, підвищення температури.

Дуже ефективний захід у профілактиці туберкульозу — щеплення.

Враховуючи проблеми сьогодення, розмова про туберкульоз зовсім не зайва.

Дотримання рекомендацій спеціалістів, здоровий спосіб життя, по можливості належний рівень харчування допоможе запобігти поширенню небезпечної інфекції.

Світлана СОКОЛОВА,
редактор Українського центру
здоров'я...

«Веселад» призначає побачення у липні

Двоє дорослих, які ще не забули свого щасливого дитинства, вирішили порадувати дітей.. піснями. Піснями для душі, а не марширування стрієм. І варто зазначити, що це у них вийшло добре. Та й не могло не вийти, бо композитор Олександр Жилинський і поет Олександр Кононенко — професіонали. Вони й випустили касету з піснями для дітей, яку назвали «Веселад». От тільки тираж «Веселаду» невеликий — лише 10 тисяч. Та це не вина авторів, а наша спільна біда — відсутність коштів. Хоча до них вже звертаються вчителі музики з проханням не тільки повторити випуск «Веселаду», а й дати ноту. А вже в Україні ніхто не працює в жанрі естрадної пісні для дітей.

У Олександра Жилинського та Олексія Кононенка виникла ще одна ідея: провести міжнародний фестиваль української дитячої естрадної пісні. Вважаючи, назвали воно його «Веселад». За втілення цієї ідеї вийшло освітньо-культурний центр «Велем», Національний центр естетичного ви-

ховання дітей, учнівської та студентської молоді Міністерства освіти України, творче об'єднання «Молодість» Держтелерадіомовної компанії, Головне управління культури держадміністрації Києва.

Отже, «Веселад» намічено провести у столиці України з 6 по 10 липня цього року. Його учасниками можуть стати діти віком до 16 років включно. Конкурсні виступи виконавців проводитимуться за трьома віковими категоріями: до 10 років, від 11 до 13 та від 14 до 16. У кожній категорії буде свій переможець. Всі вони дадуть заключний концерт в Палаці культури «Україна», який транслюватиметься українським телебаченням.

А тепер про головне: усі бажачі взяти участь у фестивалі мають надіслати до 20 квітня 1994 року запис двох естрадних пісень на касеті або бобіні до освітньо-культурного центру «Велем» (254208, Київ, а/с № 895/3) з позначкою «Веселад». На фестиваль організатори після відбору ба-

жаючих запросять 60 хлопців і дівчат.

Думаю, що це буде справжнє свято дитячої музики. Але для його проведення потрібна допомога спонсорів. Одним з перших відгукнулося Головне управління МВС м. Києва і Міністерство України у справах національностей та міграції, які вирішили допомогти «Веселаді». Можна сподіватися, що й комерційні структури не обминуть «Веселад» своєю увагою і фінансовою підтримкою. А вже вкладання грошей у справу для дітей — найвигідніше.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Вода як гуманітарна допомога...

Німечка фірма ГЕСКО, до якої звернулися представники міськради, зробила незалежну експертизу проекту забезпечення Херсона питною водою. А вже 70 відсотків мешканців міста споживають воду, яка не відповідає держстандартам.

Раніше планувалося будівництво водогону з села Підслепин до Цюрупинського району, але місцева населення заблокувало проект. (На його реалізацію вже витрачено 5 мільйонів карбованців). Матеріали незалежної експертизи дають можливість продовжити роботу. Але за підрахунками спеціалістів фірми з ФРН, витрати на спорудження водогону без урахування коштів на польові роботи, становитимуть понад 70 мільйонів доларів США. Міська Рада звернулася до Кабінету міністрів України з проханням виділити кошти, що їх розглядатимуть як гуманітарну допомогу 400-тисячному населенню південного міста.

Іван КАЛІНИЧЕНКО,
Херсон.

Фотоісторія Бахмута-Артемівська

Можливість ознайомитися з історією рідного міста надали землякам співробітники артемівського краєзнавчого музею. Вони підготували виставку фотознімків кінця XIX початку XX століть. Особливий інтерес у артемівців та гостей міста викликають фотороботи про архітектурні пам'ятки. Зберігалися знімки вже в злихк анамбілах: Торгової палати, купецького двору, деяких церков та монастиря. Особливий інтерес викликають роботи бахмутського фотомастера Львова, які в далекому 1905 році на виставі у Брюсселі були удостоєні золотого нагороду.

Юрій ДОНЦЕНКО.

Донецьк.

Хто куди, а я у фермери

Комітет у справах молоді Луганської обласної адміністрації оголосив конкурс «Осодар-94», у який включилися фермери віком до 35 років. До речі, їх в області чимало: з 1153 фермерських господарств 40 відсотків не мають саме молоді селяни. Мета конкурсу, підсумки якого будуть підбиті в травні, — стимулювати виробництво рослинницької і тваринницької продукції фермерськими господарствами, популяризацію фермерського руху. Переможці конкурсу одержать грошові премії.

Анатолій КОВЕЛЬНИК,
Луганська область.

Відкритий лист Президентів підписали профспілкові об'єднання України

У листі наголошується: неодноразові пропозиції щодо підписання урядом підсумків виконання Генеральної тарифної угоди на 1993 рік на засіданні Кабінету міністрів за участю представників профспілок, рішення Національної ради соціального партнерства залишилися без конкретного реагування.

Вкрай важливим для забезпечення трудових гарантій і соціального захисту населення зобов'язання не виконані. Через це перервано переговори з укладання угоди на 1994 рік, запущено договірну кампанію на всіх рівнях.

Прагнення вирішити гострі соціально-економічні питання шляхом переговорів не знайшли належного розуміння, тому профоб'єднання,

звертаючись до Президента, наполягають на проведенні спільного засідання і підбиття підсумків виконання угоди за минулий рік та визначенні порядку укладання угоди, на продовженні чинності невиконаних зобов'язань.

Профспілкові об'єднання мають намір інформувати Міжнародну організацію праці про порушення норм соціального партнерства та прав найманих працівників у сфері соціально-трудових відносин, а також звернутися до правозахисних органів з клопотаннями про притягнення до відповідальності винних осіб.

Інформація прес-служби
Федерції профспілок України.

Нова духовна газета побачила світ

День Благочинення подарував харків'янам не тільки оптимістичні прогнози на наступне літо, а й нове друковане видання — перший номер газети «Харківські єпархіальні відомості», заснованої Харківською єпархією православної церкви. Редактором нової газети став сам митрополит Харківський і Богодухівський Никодим. Вивадається вона буде українською та російською мовами. Новий журна-

лістський колектив має намір відроджувати духовні традиції Східноєвропейської України, продовжити справу тих видань, які висвітлювали життя митрополітів в XIX та на початку XX століть. Відомо, що «Ізвестия Харьковской епархии» востаннє побачили світ у 1915 році.

Харків.

Микола КОСІЙ.

Георгій ХОДОРОВСЬКИЙ:

«До України ставлення шанобливе»...

Наша газета досить часто знайомить своїх читачів з українськими і зарубіжними дипломатами. Як правило, інтерв'ю з ними передують короткі бюле «ГУ»: народилися, одержав освіту, був призначений... А от доля нашого сьогоднішнього співрозмовника — Надзвичайно-

го і Повноваженого Посла України в Індії Георгія Ходоровського ніяк не вкладається в суцільні офіційні рядки. Може тому, що тільки-но на одному підході прочитавши його вірші, які щойно вийшли з друку тогочасного зшитку. Защеміло серце:

... При долині пуста-хата,
На подвір'ї густа м'ята,
На курнях дорогах мальви...
Одиноки наші мами.

То й дивовижа буде вже, що
Георгій Іванович родом із села
Товтри Заставнівського району
Чернівецької області. Батьки його,
як сказав пан посол, із селян,
але освічених. В їхній родині
трьох братів і сестер. Всі четверо
одержали вищу медичну освіту,
а Георгій Іванович — доктор медичних наук. Викадав на вузі, на-
писав кілька підручників для
студентів-медиків. Навчав та-
кож студентів у Замбії, був на-
диком під час війни в Афганіста-
ні. Не одну зарубку в його серці
залишили ці роки. У Верховній
Раді України працював головою
Комісії у справах охорони мате-
риальних, дитинство й сім'ї, кон-
сультантом. Всесвітнього банку
реконструкції та розвитку.

Володіє англійською, німець-
кою мовами і фарсі.

З Георгієм Івановичем я по-
знайомився на відкритті авіа-
рейсу Київ—Делі—Київ. Він
охоче спілкувався з усіма журна-
лістами, а от «Голосу України»
дав ексклюзивне інтерв'ю.

Георгій Іванович, одержав-
ши призначення до Індії, ви-
мабути, мали уявлення про цю
країну. Чи збіглися вони з реаль-
ністю?

Здається, тільки в одному:
щодо безмежної широти, до-
брозичливості і безкорисливості
туземних жителів. Решта уяв-
лень була надто ідеалізованою
та ідеологізованою, що й зрозу-
міло: про цю країну ми знали
в основному з індійських фільмів.

Контакти

Голландія дбає про море... Азовське

Скільки вже говорилось-писалось, що колишнє чисте, життєдайне Азовське море сьогодні — на межі екологічної катастрофи. Та коли ми разом зі своїми російськими сусідами лише відкажимося із цього загальновідомого факту, то ділоб, наукові кола Заходу активно вивчають можливості реальної допомоги у цій важливій справі.

У голландському місті Дельфті відбулася представницька нарада, де йшлося про підготовку екологічної програми щодо Азовського моря. Закордонні партнери добре розуміють, що Азовське море — частина Світового океану, тож і доля його має турбувати всіх. До того ж країна голландців нагромадила чималі досвід оздоровлення власного узбережжя та річкових стоків. Як відомо, Голландія розташована у дельті Рейну, який небезпечно вважають за стічну каналу Європи, на узбережжі Північного моря, що має величезні техногенні навантаження. І нідерландські фахівці за короткі строки досягли радикального покращення екологічного стану, вони також є авторами очищення річок Нил, Меконг, В'єтнама. А на нашому Азовському морі — ті самі проблеми. Ось голландські вчені й вирішили допомогти у цій справі Україні та Росії.

Відповіді програми розробляють сьогодні на базі голландського наукового інституту «Дельфтідролікс». Велику частку витрат на цьому етапі бере на себе Голландія, яка країна, що прилучилася до міжнародної програми з оздоровлення басейну Чорного моря. А України разом із сусідньою Росією доведеться згодом чимало вкласти в реалізацію подальших програм.

У протоколах, підписаних урядовими обох держав, у спеціальному меморандумі вироблено стратегію економічної діяльності на приазовських територіях України та Росії в сільському господарстві, промисловості, життєдіяльності й відпочинку мільйонів людей.

Тепер слово мають сказати уряди та парламенти обох країн, адже названі програми, попри їхню грандіозність, реалістичні.

Юрій ДОЦЕНКО.

— Недосконалість правової бази. Добре, коли, скажімо, за відсутності українських існують старі радянські закони і угоди. А коли ні, то Україна втрачає величезні кошти. Наприклад, колишній СРСР та Індія існувала угода про уникнення подвійного оподаткування. Після розпаду Союзу зникла й угода. І от Чорноморське морське пароплавство почало сплачувати подвійні податки — вже цілий мільйон надлишкою сплачувати. У зв'язку з подіями в ЧМП, здається, діла до цього нікому немає. От по-своєму й узяло на себе клопіт повернути той мільйон доларів України.

— Мені здалося, що ви про це розповідаете без ентузіазму. А яка реакція Києва на ваші пропозиції?

— Дуже часто — аніякої, ніби я й не посилав їх. Може, хай би вже краще сказали: залиш ці клопоти, не потрібно по нікому. Таке враження, що там, в Україні, всім не те що байдуже, а не до цього, наче у нас і справи важливіші. Пріко, але я вже не раз переконувався, що торгівля здійснюється безконтрольно. Було: домовилися про бартер — метал в Індію, ліки — в Україну. Поцікавився результатом. З'ясувалося, що метал не дійшов до Індії, а ліки — до України. А куди вони щезли — ніхто сказати не може. Отак торгівля...

І все ж тут існують великі можливості для співробітництва. Зокрема, в галузі охорони здоров'я. Скажімо, в Україні бракує ліків, а тут їх — великий асортимент. Розумію, в деяких копів обмаль. То хай сюди придуть приватні фірми, а посольство сприятиме налагодженню контактів.

Першим авіарейсом до Делі, наприклад, прибув один з таких приватних підприємців. То він не тільки питання бізнесу вирішив, а й зумів домовитися про безплатне лікування дітей, уражених червоноликим лихом, в одній з престижних клінік. Радий, що посольство йому в цьому посприяло.

— Якщо повернутися до торгівлі, то, крім неспортивності українських чиновників, які наголошували проблеми?

Інтерв'ю провела
Валентина ПІНСАНЬКА.
Делі, 5 квітня.

Власкості повідомляють

Добре, що зима позаду

Такого казахстанського столиця, як і інші міста та села Казахстану, це не переживала. В останні безсніжні й перші хвилюючі дні різко зменшилася подача газу до Алматынської, Південноказахстанської, Жамбильської областей.

Чирчана звична для багатьох країн СНД. Півтора мільйона тенге заборгував Казахстан Узбекистану за поставлений наприкінці минулого та в нинішньому році газ. Споживачі поки що не поспішають сплачувати свої борги.

Однак у кінці тунелю вже розвидняється. За розпорядженням голови Національно-

го банку Казахстану наприкінці березня до Ташкента вже перераховано 200 мільйонів тенге і, звісно, республіка просить «Узбекгаз» відкрити країн газопроводу. Однак і досі багато алматинців готують чай на електроплитах, а інколи навіть розпалюють вогнища на вулицях.

Тетяна КОСТІНА.
Алмати.

Громадська думка

«Я — щасливий!»

«Чи вважаєте Ви себе щасливим людиною? — це запитання поставили респондентам під час недавнього опитування громадської думки, проведеного Управління економічного планування Японії. Заопитуваними даними, щасливими себе вважають 67,3 відсотка учасників опитування — на 1,5 відсотка більше, ніж три роки тому, коли було проведено попереднє аналогічне соціологічне дослідження.

Найбільше щасливих виявилось серед дівчат віком до 20 років, а найменше — серед молодих людей віком від 20 до 30 років.

Незважаючи на зростання частки тих, хто почувачється щасливим, спостерігається деяке скорочення порівняно з попереднім опитуванням тих, хто заявив, що «загалом

задоволені умовами свого життя». Якщо три роки тому їх було 33,5 відсотка, то нині — 51,9 відсотка. Експерти вважають, що це пов'язано з нинішньою економічною депресією, через яку у частини жителів країни знизився рівень життя. Підтверджуючи це припущення, більшість учасників опитування поставили «розмір зарплати» на перше місце в списку чинників, що викликають бач найбільше незадоволення. Оцінюючи рівень свого добробуту, 80,7 відсотка респондентів віднесли себе до середніх верств населення.

Оптимізм щодо майбутнього висловили 37,9 відсотка учасників опитування — на 8,3 відсотка менше, ніж під час попереднього опитування.

В'ячеслав БАНТІН.

Продиктовано в номер

Ліки забутим дітям

Три вантажних автомобілі та обладнання для дитячих лікарень Чернігова і Києва надійшли від благодійного британського Фонду «Забути діти Чернігова». В передачі ліки взяв участь посол Великобританії пан Саймон Хіманс. Подібна акція проводиться вже не вперше. Минулого разу фонд привіз цінні медикаменти для лікування дітей хворих на лейкемію в дитячу лікарню № 14 та інші лікувальні заклади міста Чернігова.

«Зв'язують» руки і не дають працювати

Про нові кредити Україні в аграрному секторі можна буде говорити тоді, коли Кабінет Міністрів розв'яже проблему боргів західним фірмам чи домовиться з ними на якісь інші основі. Про це заявив на форумі акціонерного товариства «Укграбизнес» керівник українського представництва британської фірми «Зенека» І. Коваль. На думку представника відомої компанії «Ай-Сі-Ай» Р. Харта, за нинішньої економічної політики українського уряду працювати дуже важко і через штучні бар'єри перспективи подальших інвестицій є невеселі.

Що буде далі?

Об'єднання фінансових систем Росії й Білорусі надзвичайно складний захід. Такої думки дотримується експерт Міжнародного валютного фонду професор Т. Вульф. За його словами, об'єднання фінансових систем цих країн призведе до чергового витка інфляції в Росії.

Факти треба перевірити

Бони затримує відправлення чергової партії зброї до Туреччини. До цього кроку уряд ФРН змушений вдатися до того часу, поки не буде перевірено повідомлення, що Анкара використовує німецьку зброю у боротьбі з курдами. Міністр закордонних справ ФРН К. Кінхель повідомив у німецькому бундестазі, що це уряд змушений зробити до з'ясування всіх обставин і в інтересах стабільності в Європі і світі.

Чим швидше — тим краще

Москва повинна приєднатися до програми НАТО «Партнерство заради миру» ще до кінця квітня. Так вважає міністр оборони США У. Перрі. Він наголосив, що цим Кремль засвідчить, що Росія справді бачає мати партнерські відносини з Заходом.

Виставка як можливість увійти в індійський ринок

Досить помітну подію у світовому календарі міжнародних торговельних форумів обіцяє стати міжнародна торговельна виставка 1994 року МТВ-94, яка відбудеться з 24 по 27 листопада в спеціалізованому столичному комплексі Прагі Майдан у Нью-Делі. Всендійська організація сприяє розвитку торгівлі пропонує окремим підприємствам України взяти участь у цій виставці і звертатися за заявками до посольства Індії в нашій країні.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформантів.

«ВИПЛАТА ДИВІДЕНДІВ — ПОДІЯ, ДО ЯКОЇ МИ ЙШЛИ ПРОТЯГОМ РОКУ...»

Національний інвестиційний фонд «ОМЕТА XXI століття» розпочав виплату дивідендів акціонерам по всій території України у своїх філіях та представництвах. У центрі Києва відкрито для цього спеціальний фондовий магазин по вул.Прорізній, 9.

Попри кризу, що поглиблюється, дедалі більше «набирає обертів» процес утворення акціонерних товариств. Панує пожевавлення на фондовому ринку. З'явилася велика кількість торговців цінними паперами. І нелегко, напевне, розібратися, які з

них міцні, а які — одноденки. «Наживка» на гачку приваблює — дивіденди, що їх пропонує уст.

Саме з цієї «наживки» і розпочалася наша розмова з генеральним директором АТ «ОМЕТА трест» Павлом СТУКОНОГОМ.

— За час свого існування «ОМЕТА трест» не лише постійно переборює неспівпадіння, зоконмічно-правові негаради, притаманні економіці України на шляху її становлення, а й перетворилася на одного із законодавців моди на фінансовому ринку держави.

А з приводу, як ви кажете, «наживки», то, якщо підтримати таку аналогію, вона в нас реальна. Цими днями «ОМЕТА трест» як інвестиційний керуючий Національного фонду «ОМЕТА XXI століття» розпочав виплату дивідендів акціонерам. Для нас це подія, до якої ми йшли протягом року. Відтоді, коли було укладено перші угоди на придбання акцій «ОМЕТА фонду».

Думаю, що це стало подією і для нас, і для десятків тисяч акціонерів, які довірили минулого року свої заощадження цьому акціонерному товариству.

— Виплата дивідендів — певний підсумок господарської діяльності. Неже сьогодні можна заробити капітал на інвестиційній діяльності?

— Скажімо так: ми здобули за час свого існування певного досвіду роботи у середовищі, що швидко змінюється. Можу погодитися з вами, що інвестиційна діяльність, як і взагалі вихід на ринок цінних паперів, сьогодні не є досить привабливим, а то банківська діяльність чи торгівля товарами широкого вжитку. Але в підмурок творення нашої акціонерної товариства від початку було покладено солід-

ний науковий, кадровий потенціал, фінансові гарантії. Це дає змогу нам творчо підходити до пошуку проєктів інвестування та їх реалізації в умовах, які не сприяють розвитку цієї справи. Докладені зусилля і за цих складних умов дають відчутні результати.

— Повернімося до того, заради чого, будемо відверті, люди приходять до нашого товариства — дивіденди. Сьогодні теле- і радіофірми, шпальти газет заповнені відомостями про величезні гроші, навітряні, кватральних ставок прибутку. А ви, як я помітила, не зчитаете галасу, а лише інформуете клієнтів.

— І продовжуємо наполегливо працювати, аби дотриматися власних реальних обіцянок перед людьми, які повірили нам.

— Я згодна з вами, що сьогодні дедалі більше людей намагаються захистити зароблені кошти від знецінювання шляхом вкладення їх в акції. Однак нерідко здійснення цінних паперів — анімова. Ставки за вкладеннями не встигають за темпами інфляції.

— Розмір дивідендних виплат в Україні здебільшого не перевищує 550—1200 відсотків. Я підкреслюю: саме виплат, а не обіцянок. А взагалі попереднє вказування дивідендів не дуже коректна справа. Фіксований, заздалегідь оголошений, дохід притаманний лише облігам, а не акціям, депозитним сертифікатам. Акції істотно відрізняються від

них. Це не позика. Придбавши акції, ви стаєте співласниками підприємства. Ми ризикуємо разом. На дивіденди можна розраховувати лише в разі успішної діяльності акціонерного товариства, якщо є достатній прибуток. Прогнозування якогось рівня дивідендів — це не більш ніж плани. Багато компаній, подібних до нашої, лише на третій-четвертий рік діяльності виплачують дивіденди першим своїм акціонерам. З чого складає наші дивіденди? у 600 відсотків річних?

— Ті, хто купував акції «ОМЕТА фонду» минулого року, вкладав свої кошти під гарантовані 150 відсотків річних. Завдяки зусиллям спеціалістів концерну «ОМЕТА» ці гроші «запозичували» досить швидко і дозволили нам минулого року через кілька місяців після початку емісії і зборів акціонерів подвоїти ставку до 300 відсотків. Ми продовжуємо пошук форм та способів найбільш ефективного вкладення коштів інвесторів — це головне, для чого ми працюємо. Наслідком такої діяльності і стало рішення правління Фонду на підставі статуту щодо встановлення розміру дивідендів за минулий рік у 600 відсотків. Слід сказати, що до такого показника ми підходили досить виважено, після ретельних обчислень як нашими спеціалістами, так і за результатами незалежної аудиторської перевірки.

Тепер стосовно курсової вартості наших акцій, яка визначається шляхом їхньої оцінки на

вторинному ринку цінних паперів. Саме вона є реальною, алге формується суто ринковими механізмами попиту і пропозиції. За таких умов найкращим варіантом було б вкладення грошей у високоліквідні цінні папери, що крокують у ногу з інфляцією.

Саме такими цінними паперами ми оперуємо сьогодні.

Як зорієнтуватися серед цього розмаїття?

— До розмаїття це далеко! Справді, нефахівцям розібратися не легко. Ось тут ми завжди прийдемо на допомогу як окремою громадянину, так і трудовому колективу, що вирішив акціонуватися. Як фінансовий посередник АТ «ОМЕТА трест» надає такі послуги:

інформаційно-довідкове та інформаційно-аналітичне обслуговування замовника при проведенні операцій, інвестиційні консультації з питань купівлі-продажу цінних паперів, організації емісії, проведення приватизації.

У нас іде добре технічно оснащений депозитарій, де інвестор, акціонер може одержати впершу інформацію про обмін, фондових портфелів клієнтів, а на майбутнє — про рух цінних паперів концерну «ОМЕТА», який має близько двохсот представництв та агентств в Україні.

До речі, окрім дивідендів акціонерам «ОМЕТА фонду», ми за дорученням Таврійського інвестиційного фонду (ТІФ) виплачуємо дивіденди і іншим акціонерам, оскільки належна база даних про акціонерів-клян є в нашому депозитарії.

З над «ОМЕТА фонду» та «ОМЕТА трест» народилося довічне товариство «ОМЕТА приват», яке успішно веде роботу з приватизаційними рахунками громадян. Від того, як ви сьогодні вирішите розпорядитися цими коштами, залежатиме не тільки ваш добробут, а й добробут ваших нащадків. Ми акумулюємо приватизаційні кошти з метою найвищого їх інвестування та отримання акціонерами сталого прибутку.

Як торговель цінними паперами, АТ «ОМЕТА трест» продає різноманітні папери українських емітентів. Сьогодні у наших фондових магазинах у Києві, регіональних філіях та представництвах ці сертифікати за швидко обіговими програмами акціонерних товариств «МІПК-Сквіра» та «Амат-індустрія», високопри-

бутковий інвестиційний сертифікат АТ «ОМЕТА інвест», інших не менш відомих компаній.

Той, хто хоч раз до нас звернувся, одержує надійного партнера та розпорядника ваших цінних паперів та заощаджень. Тож, вирішуючи долю заощаджень, подумайте, що зручніше: самотужки орієнтуватися у ринковому середовищі, чи як акціонер інвестиційного фонду або довірчого товариства мати можливість вливати на їхню діяльність, вдатися до послуг справжніх професіоналів у галузі фінансів?

— Складається враження, що ви лише і працюєте заради дотримання прав акціонерів... Ви не помиляєтеся. Скажу більше. Нам вигідно забезпечити ці права. Для акціонерів-інвалідів Мінського району Києва встановили пільговий курс продажу акцій, десятки акціонерів «ОМЕТА фонду» у новорічні дні стали власниками речових вигравів у лотерей, що проводилися за номерами сертифікатів. А ті клані, що народилися з «ОМЕТА фонду» в один день — 21 грудня 1992 року — на свою першу річницю одержали у подарунок по пакету популярних акцій. Чимало пільг встановлено для пенсіонерів, інвалідів інших соціальних незахищених категорій, які вирішили передати свої приватизаційні довірчому товариству «ОМЕТА приват». А акціонери «ОМЕТА фонду» роблять не першоочередово. Для зручностей клієнтів організовано передплату на акції поштою за зниженим курсом. Для них працюють філії і представництва в усіх областях України.

Ми зацікавлені у тому, щоб нам довірили. Найкращий спосіб досягти цього — виважена інвестиційна політика та широкі ставлення до акціонерів. Іні наші та сподівання ми шодня підкріплюємо своєю стабільністю. А це, погодьтеся, нелегко досягти у наш час! До речі, чимало з переліченого робиться за порадами самих акціонерів. Для цього їм слід зателефонувати по тел.: (044) 213-99-83 чи 219-11-28. Слушні пропозиції завжди знаходять у нас підтримку. В кінцевому підсумку, вирішувати вам особисто. Якщо ж ваш вибір буде на нашу користь, ми лише вітаємо вас і радо приєднати до сім'ї «ОМЕТА»!

Людмила МИКОЛАШЕНКО.

ДОКИ ЩЕ МОВЧАТИ?

Мя, мешканці с. Київського, звертаємося до Президента України Л.Кравчука, в.о. Прем'єр-міністра Ю.Зиньківського, Верховної Ради, керівників Мінфіну, Мінчорнабдін, глав Київської облдержадміністрації І.Капшника, представника Президента в Київському районі В.Мотрича.

У нашому селі, яке належить до зони безумовного (обов'язкового) відселення, деінде цілість радіаційного забруднення ґрунту перевищує 80 Кюри/кв.км. Однак тут ще живуть понад дві тисячі сімей, або більш як чотири тисячі чоловік. Здоров'я мешканців значно погіршилося, зростає смерність. Українська державна організація нестачання продуктів харчування, а ціни на них вищі, ніж будь-де в області. Поганий і автобусний зв'язок із столицєю. Одне слово, людей кидають напризволяще.

Від України та Київської облдержадміністрації вимагаємо: завершити в цьому році будівництво житла для мешканців Київського району.

Істотно вирішити питання про спорудження житла для самотніх та

малосім'яних, поблизу Києва звести будинки з одно- та дво-кімнатними квартирами;

до відкриття в селі створити людям пристойні умови для проживання, зокрема поліпшити постачання продуктів харчування та ліків, переглянути ціни на них, розв'язати проблему автобусного сполучення з Києвом;

вирішити питання про виплату компенсацій на придбання продуктів харчування, зняття «забруднених» грошей для компенсації вартості оздоровчих путівок, коштів для виплат за вилучення родючих та «пробованих»; навести порядок у виплаті пенсій; розмитити обласну комісію з питань відселення з радіаційно забруднених територій у зручному місці, ніж тепер у Києві.

У разі невиконання наших вимог залашуємо за собою право висловити недовіру урядові України, керівникам області та району і звернутися до правозахисних органів України, міжнародного суду в Гаазі, ООН тощо. Не з'ясовіши винні сталася аварія на Чорнобильській АЕС. То чому ми мусимо страждати і мовчати вже місяці роками?

Звернення прийнято на зборів жителів Київського району.

НОВИЙ МІСТ: ПРОЇЗД ЗАБОРОНЕНО

Україну і Молдову з'єднала ще одна водна переправа. На південній околиці Могилев-Подільського завершено спорудження нового автомобільного моста. Однак рух транспорту по ньому, мабуть, розпочнеться не скоро.

Ця історія має давній початок. У свій час Україна передала в оренду сусідам з правого берега кар'єр з виводу гравію. Близько двохсот автомобілів завантажували щодня в селі Коси. Де містяться кар'єр? Висеріть наповнені дефіцитним для Молдови матеріалом, вони — як правило, з причепами — розвозили не тільки вудливі міста. Сигнали біли почав подавати міст «Дружба» — єдиний у цьому місті засіб зв'язку між берегами. Тоді Молдова везла навести власну переправу — так з'явився новий міст, розташований кі-

лометрів за 6—7 уніз по течії від центрального моста.

Не рік і не два мостобудівники прибиркували стрімку течію Дністра. А коли нарешті досягли українського берега, з'ясувалося, що їх тут, як мовиться, не чекали.

— Дати дозвіл на експлуатацію нової переправи, — каже голова Могилів-Подільського міськради Микола Малюта, — це означає спрямувати рух транзитного транспорту через усе місто. Ми не можемо піти на таке.

— Де ж вихід?

— Прокладати об'їзну дорогу. Розмови про це ведуться давно, відтоді, як сусіди зняли на себе зобов'язання навести міст. За нами, згідно з угодою, укладеною на найвищому рівні в Києві та Кишиневі, закріплювалося прокладання 25 кілометрів шляху... Уже двічі приїздив до Вінниці заступник

міністра шляхів сполучення Молдови. Обидва рази повертався, на жаль, співаючи обіцянки, коштів на будівництво об'їзної дороги Київ поки що не обіцяє.

І все-таки, як на мене, миськвокомом змушений буде застатися. Після того, як КПП «Могилів-Подільський» отримав статус міжнародного, потім транспорту значно збільшився (досить сказати, що забрудненість повітря вихлопними газами у 20 разів перевищує допустиму норму, та це тема окремої розмови). Так чи інакше, а вибору у «батьків» міста немає: розвантажити діючу переправу (міст, споруджений у середині 60-х, на думку спеціалістів, давно потребує капітального ремонту) можна буде тільки в один спосіб...

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

м.Київ,
25 лютого 1994 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» Верховна Рада України постановляє:

Внести зміни і доповнення до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до №51, ст.1122; 1985 р., №17, ст.415, №24, ст.553, №44, ст.1056; 1986 р., №15, ст.326, №27, ст.539, №46, ст.933, №52, ст.1057; 1987 р., №12, ст.226, №25, ст.ст.453, 454, №85, ст.674, №49, ст.1009, №50, ст.1016; 1988 р., №33, ст.808, №52, ст.1184; 1989 р., №19, ст.182, №22, ст.236, №49, ст.673; 1990 р., №5, ст.ст.59, 60, №12, ст.194, №18, ст.278, №20, ст.313, №22, ст.367, №34, ст.501; 1991 р., №7, ст.45, №8, ст.56, №11, ст.106; Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №39, ст.514, №40, ст.527, №45, ст.600; 1992 р., №5, ст.40, №32, ст.457, №35, ст.511, №39, ст.570, №47, ст.648; 1993 р., №6, ст.35, №12, ст.100, №15, ст.ст.131, 134, №18, ст.189, №22,

ст.232, №24, ст.256, №34, ст.ст.354, 355, №46, ст.427; 1994 р., №1, ст.3):

1) доповнити Кодекс статтею 51² такого змісту:

«Стаття 51². Порушення прав власника патенту на сорти рослин

Використання запатентованого сорту рослин без згоди власника патенту або під назвою, що відрізняється від назви, під якою його занесено до державного реєстру сортів рослин України, —

тягне за собою накладення штрафу на громадян за двоє мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб — до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати;

2) у статті 221 і частині першій статті 294 цифри «51, 51» замінити цифрами «51—51²»;

3) в абзаці тридцять п'ятому пункту 1 частини першої статті 255 слова і цифри «(частина перша статті 164)» замінити словами і цифрами «(стаття 51², частина перша статті 164)»;

4) із назви глави 6 виключити слово «соціалістичну».

П. У Декреті Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року №7-93 «Про державне мито» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №13, ст.113):

у підпункті «у» пункту 6 статті 3:

а) абзац другий після слів «товарний знак» доповнити словами «сорт рослин»;

б) таблицю до абзацу тринадцятого викласти в такій редакції:

	«на винахід	на промисловий зразок	на сорт рослин
за перший рік	—	—	0,1
за другий рік	—	—	0,15
за третій рік	0,1	0,05	0,2
за четвертий рік	0,2	0,1	0,25
за п'ятий рік	0,3	0,15	0,3
за шостий рік	0,4	0,2	0,4
за сьомий рік	0,5	0,25	0,5
за восьмий рік	0,6	0,3	0,6
за дев'ятий рік	0,8	0,4	0,8
за десятий рік	1	0,5	1

за одинадцятий рік	1,2	0,6	1
за дванадцятий рік	1,4	0,7	1
за тринадцятий рік	1,6	0,8	1
за чотирнадцятий рік	1,8	0,9	1
за п'ятнадцятий рік	2	1	1
за шістнадцятий рік	2,2	—	1
за сімнадцятий рік	2,4	—	1
за вісімнадцятий рік	2,6	—	1
за дев'ятнадцятий рік	2,8	—	1
за двадцятий рік	3	—	1
за двадцять перший — тридцятий роки	—	—	1

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м.Київ,
25 лютого 1994 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Закону України «Про карантин рослин»

Верховна Рада України постановляє:

Внести зміни і доповнення до таких законодавчих актів України:

1. У Кримінальному кодексі України:

У статті 158 слова «у розмірі до ста карбованців» замінити словами «до двадцяти п'яти мінімальних розмірів заробітної плати».

П. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984р., додаток до №51, ст.1122; 1987 р., №35, ст.674; Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №22, ст.232):

1. Статті 105 і 106 викласти у такій редакції:

«Стаття 105. Порушення правил щодо боротьби з карантинними шкідливими і хворобами рослин та бур'янами

Порушення правил щодо боротьби з карантинними шкідливими і хворобами рослин та бур'янами

тягне за собою накладення штрафу на громадян від шести до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб — від десяти до сімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 106. Вивезення матеріалів, що не пройшли карантинну перевірку або відповідну обробку

Вивезення з прикордонних морських і річкових портів (з пристаней), з залізничних станцій, автовокзалів (автостанцій), з аеропортів та інших прикордонних пунктів везення із зарубіжних країн матеріалів, що не пройшли карантинну перевірку або відповідну обробку, —

тягне за собою накладення штрафу на громадян до десяти мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб — до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

2. Доповнити Кодекс статтею 238² такого змісту:

«Стаття 238². Органи державної служби з карантину рослин

Органи державної служби з карантину рослин України розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням правил щодо боротьби з карантинними шкідливими і хворобами рослин та бур'янами, а також вивезенням матеріалів, що не пройшли карантинну перевірку або відповідну обробку (статті 105 і 106).

Від імені органів, зазначених у цій статті, розглядають

справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

1) Начальник Головної державної інспекції з карантину рослин України — Головний державний інспектор з карантину рослин України та його заступники — штраф на громадян до дванадцяти мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати;

2) головні державні інспектори з карантину рослин Республіки Крим, областей, міста Києва та їх заступники — штраф на громадян до десяти мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб — до сімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати;

3) державні інспектори з карантину рослин — штраф на громадян до чотирьох мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб — до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

3. У частині першій статті 218 цифри «96—106²» замінити цифрами «96—105, 106¹, 106²».

4. У частині першій статті 255:

абзац десятий пункту 1 викласти в такій редакції: «органів державної служби з карантину рослин (статті 105—106²)».

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м.Київ,
25 лютого 1994 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про ветеринарну медицину»

Верховна Рада України постановляє:

Внести зміни і доповнення до таких законодавчих актів України:

1. Статтю 157 Кримінального кодексу України викласти у такій редакції:

«Стаття 157. Порушення ветеринарних правил

Порушення ветеринарних правил, що спричинило поширення епізоотії або інші тяжкі наслідки, —

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом у розмірі від восьми до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

П. Статті 107 і 238 Кодексу України про адміністративні правопорушення викласти у такій редакції:

«Стаття 107. Порушення правил щодо карантину тварин та інших ветеринарно-санітарних вимог

Порушення правил щодо карантину тварин, інших ветеринарно-санітарних вимог, передбачених Законом України

«Про ветеринарну медицину», іншими актами законодавства, а також розпоряджень місцевих органів державної виконавчої влади, рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з епізоотіями, — тягне за собою накладення штрафу на громадян у розмірі до однієї мінімальної заробітної плати, на службових осіб — у розмірі до шести мінімальних заробітних плат»;

«Стаття 238. Органи державного ветеринарного контролю

Органи державного ветеринарного контролю розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушеннями правил щодо карантину тварин та інших ветеринарно-санітарних вимог (статті 107).

Від імені органів державного ветеринарного контролю розглядають справи про адміністративні правопорушення і накладують адміністративні стягнення:

1) головний державний інспектор ветеринарної медицини України та його заступники — штраф на громадян у розмірі до однієї мінімальної заробітної плати, на службових осіб — до шести мінімальних заробітних плат;

2) головні державні інспектори ветеринарної медицини Республіки Крим, областей,

міст Києва та Севастополя, головний державний інспектор ветеринарної медицини на транспорті і державному кордоні та їх заступники — штраф на громадян у розмірі до половини мінімальної заробітної плати, на службових осіб — до чотирьох мінімальних заробітних плат;

3) головні державні інспектори ветеринарної медицини міст, районів, районів у містах, залізничних, транспортних і прикордонних пунктів — штраф на громадян у розмірі до половини мінімальної заробітної плати, на службових осіб — до трьох мінімальних заробітних плат;

4) завідувачі дільничними лікарнями державної ветеринарної медицини, дільничними ветеринарної медицини, начальники ветеринарного

нагляду на дезинфекційно-промивних станціях і пунктах, завідувачі лабораторіями ветеринарно-санітарної експертизи на ринках — штраф на громадян у розмірі до половини мінімальної заробітної плати, на службових осіб — до двох мінімальних заробітних плат.

Службовими особами органів державної ветеринарної медицини штраф може стягуватися на місці з громадян у розмірі до половини мінімальної заробітної плати, із службових осіб — до однієї мінімальної заробітної плати».

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м.Київ,
25 лютого 1994 року.

ЯК СКОРИШЕ СТАБІЛІЗУВАТИ ЕКОНОМІЧНУ СИТУАЦІЮ

Пропозиції і вимоги з текстів колективних звертань до Президента, Кабінету міністрів, Верховної Ради, надісланих до редакції

ПОВЕРНУТИ НАГРІБОВАНЕ

XVI сесія Залізничної районної Ради надіслала депутатів М. Львова звертається з мого впливу в життя комплекс таких перешкодок для перехідного періоду заходів.

Відмінити рішення Кабінету Міністрів про обмеження кредитної діяльності банків та ліквідувати механізм встановлення розрахункових (фіскальних) курсів Національного банку і Кабінету Міністрів. Поновити роботу валютного фондової біржі. Встановити єдиний курс національної валюти за результатами валютних торгів на фондовій біржі. Встановити державний контроль за діяльністю комерційних акціонерних банків. Впровадити два виміри вартості: в українських карбованцях та доларовому еквіваленті. Створити інвестиційні фонди, компанії, довірчі товариства. Вести пошук (для дорослих членів сім'ї) декларуваних (дохідів, рухомого та нерухомого майна. Почати державні майно, законність припинення якого не підтверджена статтями доходу власників.

З метою поліпшення фондодільця ввести диференціювання податок на земельну та майно юридичних та фізичних осіб з урахуванням

наям характеру виробничих, послуг, особливостей технологічного процесу, вартості землі та місцевих наслідків. Встановити механізм формування фонду споживання та обмежити рентабельності для всіх форм власності а видів діяльності. Запровадити жорсткі норми відповідальності за економічні злочини, хабарництво, контрабанду, привласнення доходів тощо.

За дорученням сесії
В. ТЕРЕНДІЙ,
голова Залізничної районної Ради та
районного.

Львів

МОЖЕ, «ЧП» ВРЯТУЄ?

Нині розгортаються народне добро України, що тільки може, перекачують кошти з державного сектора у приватний. Ростуть поміщицькі маєтки, які сполучають собі прожиток, грабінки, спекуляції, усякіма від загробі, вважаємо за необхідне негайно запровадити військово-економічний стан і вжити таких заходів.

Закрити кордон і перекрити всі шляхи вивезення продуктів і товарів з України, у тому числі комерційними структурами і за лі-

цензіями. Зупинити дію Закону «Про підприємництво». Створити Державний комітет порятунку, в руках якого зосередити всю державну владу. Вести жарткову систему на товари і заборонити обіг у державі іноземної валюти. Встановити суворий контроль за роботою кооперативів, малих підприємств та інших комерційних структур. Вести кримінальну відповідальність за ухилення від сплати податків до бюджету держави, запровадити найвищу міру покарання для злісних порушників законів, за підрив економіки України.

Закликаємо всіх чесних громадян України стати на захист Вітчизни.

За дорученням 157 виборців

А. ГРИГОР'ЄВ

УТВОРИМО КОАЛІЦІЮ ПОРЯТКУ

Закликаємо всі демократичні та національно-демократичні сили утворити коаліцію політичних сил «Незалежна демократична Україна» (назва умовна), яка б базувалася на чотирьох таких принципах: побудова незалежної демократичної держави; перехід до ринкової економіки, надійний соціальний захист найбільш уразливих верств населення; гарантування прав людини і формування громадянського суспільства; забезпечення територіальної цілісності та обороноздатності держави.

Пропонуємо утворити політичну раду коаліції (з лідерів партій та найбільш впливових, незалежних профспілок) і тійовий уряд. Політична рада виконуватиме роль тіньового колективного президента (з померлого головування лідерів партій). Завдання тіньового уряду — бути опонентом урядові України і розробити програму виходу з економічної кризи та ринкового реформування економіки. Головне завдання тіньового уряду, як і коаліції в цілому, вивести Україну з економічної та політичної кризи. Бо якщо виборці не бачитимуть перед собою альтернативи до партії влади реальної політичної сили, то, як підтверджує досвід виборів у Росії та в Кірово, вони пійдуть за будь-якими політичними авантюристами, які пообіцяють їм світле майбутнє.

За дорученням
І. ЖУЛИНСЬКИЙ,
голова фракції ділового реформу партії
демократичного відродження України.

Запитуйте — відповідаємо

Вилучене на митниці — державі

Останнім часом поширюється чутки, що вилучені на митному кордоні України товари просто зникають. Хотілося б знати, куди ж насправді вони діваються?

Катерина КРИВЕНКО.

Нова Чарторія
Львівського району

Житомирської області
Як поінформувати нас у Державному митному комітеті України, на конфіскації, а саме так називаються вилучені товари, чекає зовсім інша доля. Після певних юридичних процедур вилучена валюта надходить до державного бюджету, коштовності — до скарбниці, інші товари, за обов'язкової присутності представників податкової інспекції, на аукціони та до торгової мережі, а сировина — на державні підприємства.

Оплачує винна сторона

У 1993 році внаслідок виробничих травм став інвалідом. За вивиском спеціальної медичної комісії потребував спеціального транспорту для пересування. Пізніше отримав автомобіль з ручним керуванням. Семітричний термін експлуатації автомобіля завершується. Хто тепер платитиме за машину: підприємство чи я сам?

Петро СІРІЙ.

Сміла, Черкаська область.

У разі каліцтва або іншого ушкодження здоров'я, пов'язаного з виконанням трудових обов'язків, власник або уповноважений ним орган зобов'язаний відшкодувати задовільну працевідному шкоду (ст.173 КЗпП).

Власник відшкодує постраждалому витрати на лікування (в тому числі санаторно-курортне), протезування, придбання транспортних засобів, на догляд за ним та інші види медичної і соціальної допомоги відповідно до медичного висновку (ст.11 Закону «Про охорону праці»).

Тому після семітричного строку експлуатації автомобіля і за наявності медичних показань (постанова Кабінету Міністрів «Про порядок забезпечення інвалідів автомобілями з ручним керуванням і мотоколясками» вас, шановний П.Сірій, зобов'язане забезпечити транспортом підприємство, яке заподіяло шкоду Вашому здоров'ю.

Чи допомогли мої гроші підприємству?

На базі нашого об'єднання створили окремі підприємства. Під час організації його працівникам було запропоновано як мінімум один еквівалент пай внести по три тисячі карбованців. Я внесла 10 тисяч. За останнім здоров'я з вересня 1993 року далі не змогла працювати на підприємстві, а через два місяці мені повернули 10 тисяч, внесені влітку 1992 року. Чи правомірно вчинила адміністрація підприємства, неже мої гроші не дали жодної користі?

Галина ВАКУЛИЧ.

Висока Гребля
Вінницької області.

Під час прийняття членами трудового колективу рішення про укладання договору оренди особи, які бажають стати орендарями, створюють організацію орендарів. Загальні збори, або збори уповноважених трудового колективу затверджують положення про організацію орендарів.

У подальшому обов'язково зазначають: найменування організації, місце розташування, мету діяльності, порядок вступу до організації і виходу з неї, права та обов'язки членів організації. Під органи управління, порядок розподілу доходу (прибутку), умови припинення діяльності організації орендарів.

Тому радимо ознайомитися з положеннями про організацію орендарів і в разі порушення ваших прав звернутися до суду, якщо положення не передбачено досудовий порядок розв'язання таких спорів.

Яблуневу гілку не зламаєш, бо її... нема

Природа понизилася багато вісячих днів. Людина ж, не захищаючи остою, пішла ще далі. Своєю розумом, руками вона створила неволе. Нині наші обійсти не лише прикрашають, а й дурять. Своїми руками карбовані язукі, зруки, вишні тощо. Цим ми завдаємо і державі, розсадинок, і окремих ентузіастам. Як-от Василю Івановичу Коробову з Нової, що на Алушці. В його домашньому розсадині майно створюють гілляк сиродови і агрусу і плодотворна японська троянда «Хеномелес», оксамитові і «хлібне дерево» (корейський скоролінійний кедр), безвірна карпалія «Любов» і колоритна яблуня.

До речі, про яблуню. Вирощена вона за канадською технологією, починає рости через два-три роки, витримує 35-градусні морози. Але чи не найбільше її переважає в тому, що вона не має гілок. Цим-то вона й виділя. Бо, приміром, на одній гілці можна посадити 100 таких дерев.

Істи до редакції Василю Івановичу написав, що зі свого розсадині «хлібних» він ось уже третій рік продає людям саджанці (хоча, як зауважує автор, одне з видань на початку року писало, що в Україні таких саджанців нема).

Пан Коробовко згадує, що є. Він надіслав нам фото із зображенням тріщинних кривих (зімків, на жаль, не годиться для друку). Гілок на дереві справді нема, зате яблук.

Як повідомив редакції ентузіаст-садівник, удома він нікого не обслуговує. До нього можна звернутися лише письмово за адресою: 349670, м.Нової Алушці, обл., вул.К.Маркса, 113, «Садівник».

Щиготулова Надія КУЗНЕЦОВА.

Допомога самотнім матерям

Чи має самотня мати пільги щодо квартплати та плати за комунальні послуги для самотніх матерів не встановлено.

Юридична консультація

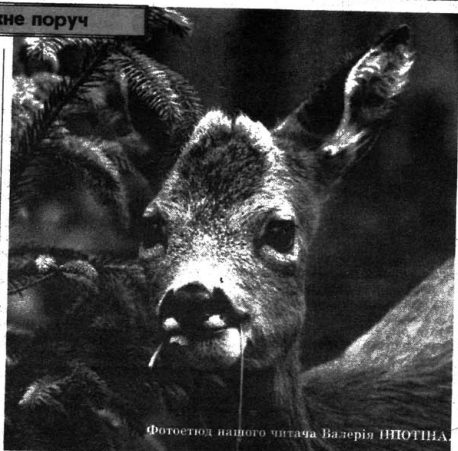
Оксана ШРАМНО.

З урахуванням діючого розміру мінімальної зарплати плати доходу на дітей самотніх матерів, які мають дітей віком до 16 років (уточню до 18), виплачують у розмірі 54000 крб, а самотнім матерям з числа дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, колишніх вихованців дитячих будинків, шкіл-інтернатів — до 108000 крб.

Допомогу призначають і виплачують органи соціального захисту населення за місцем проживання. Їх виплачують починаючи з місяця надання дитини до місяця досягнення нею 16-річного віку (уточню — 18 років).

Для призначення допомоги необхідно звернутися за заявою в органи соціального захисту. До заяви додати: копію свідоцтва про народження дитини; довідку органів ЗАГСу про підстави внесення до книги запису народження відомостей про батька дитини; довідку про проживання дитини з матір'ю, видану за місцем проживання сім'ї; самотнім матерям із числа дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, колишніх вихованців дитячих будинків, шкіл-інтернатів — довідку, що підтверджує їх виховання у цих закладах.

Володимир СІНІКО.

Фотосвітлого читача Валерія НІЧИНІНА

Щиро вдячні всім благодійникам

З восьмирічного віку нашу дочку Тетяну раз по раз турбували дедалі важчі серцеві напади. Лікарі поставили невтішний діагноз: парасистимальна такікардія.

Словами не передати, як за сім років настраждала і вона сама, і ми, батьки. В останні роки Тетяні в клініці М.Амосова в Києві, щоб запобігти нападам, підшили стимулятор, який живить її спеціального апарату. Проте й це мало допомогло. Залишалися одні: тяжка операція на відкритому серці. Ой, як ми її боялися, тим більше, що гарантії цілковитого одужання після неї ніхто не давав.

Три довгі роки ми все шукали, хто б допоміг донечці. Одного разу почалися відвідування маркетингу заводу, де ми працюємо, Л.Воловцев розповів про нашу біду комерційному

Милосердя

директорові австрійської фірми «Бертхольд-Штейнль» панові Бретшнайдеру і директорові філії цієї фірми в Києві Ю.Шостачукові. Саме завдяки їм, а також за сприяння одеського заводу «Поліграфмаш» ми з дочкою потрапили до Відня. Там пан Бретшнайдер допоміг нам знайти спонсорів і клініку, де Тетяні зробили операцію. Причому не на відкритому серці, а безпечним способом. Нині дочка майже одужала. Головне — припинилися напади.

Ми вдячні усім благодійникам в Україні та за кордоном — людям, які сприяли чужої біди як власну.

Сис'я БУДИНСЬКА.

Одеса.

А ЧУЖИНИЙ НАШИМ МЕДОМ СОБИ ГУБИ МАЖУТЬ

Наука

На початку 1894 року випускник Харківського університету Михайло Туган-Барановський подав до видання свою магістерську роботу обсягом 512 сторінок під назвою «Промислові кризи в сучасній Англії, їх причини і вплив на народне життя». У передмові, написаній 1 березня 1894 року, автор зазначив, що об'єктом дослідження обрали Англію, бо «еволюція англійського народного господарства є найтипівішим вираженням багатьох господарських процесів, котрі відбуваються у більш чи менш вираженій формі в усіх культурних державах нашого часу». Предметом дослідження стали економічні кризи, які періодично потрясли світ. Вивчив їх український економіст на основі періодичерел у Британському музеї, перебуваючи весною і літом 1892 року в Лондоні.

Написана 28-річним М.Туган-Барановським книга зразу привернула увагу наукової громадськості, незважаючи на насиченість цифрами й графіками, стала своєрідним бестселером економічної літератури, передавалася європейськими мовами. Чим же так полюбили вчених-економістів у різних країнах дослідження молодого українського автора? Звичайно, не педантичними описами економічних криз в Англії XIX століття, а тимислівними, оригінальними думками, теоретичними відкриттями, що вперше викладені в монографії «Промислові кризи в сучасній Англії, їх причини і вплив на народне життя».

Головним чином йдеться про другу частину книги, в якій поміщено дві глави, присвячені теорії ринків і теорії криз. Спируючись на великий статистичний матеріал, М.Туган-Барановський критично розглянув усі теорії ринків і висновок, що «в економічній науці питання про значення ринків для виробництва аж ніяк не може вважатися розв'язаним». У цьому зв'язку вчений поставив перед собою завдання: дослідити процес обігу капіталу в капіталістичному господарстві, з чим справився блискуче. Взявши на допомогу не тільки теорії Рікардо—Сей, але й фізіократів, і «Капіталу» К.Маркса, молодий економіст на основі аналізу процесу відтворення всього господарства робить кардинальний висновок: «попит на товари створюється самим виробництвом, і ніяких зовнішніх меж розширення виробництва... не існує». Отже, немає меж нагромадженню капіталу, бо він завжди знаходить ринок для реалізації». Можна сказати, що це і є головна ідея книги. Як писав вчений, «приходило до роздумів, чи можна за допомогою розподілу виробництва завжди можна досягти повної угоди між попитом на товари і пропозицією на них. Виробництво само

Ще сто років тому теорія ринків, криз і кон'юнктури, запропонована українським ученим М.Туган-Барановським, привертала увагу всіх відомих економістів світу. А ми досі про неї майже нічого не знаємо.

створює ринок на товари і не потребує ніякого іншого ринку».

Щоб глибше зрозуміти зміст цього твердження, потрібно нагадати, що в той час більшість економістів не бачила виходу з кризової ситуації. Одні з них з тривогою і страхом дивилися на капіталістичне суспільство, інші, зокрема соціалісти різних мастей, сподівалися на швидкий крах капіталістичної господарської системи. М.Туган-Барановський подивився на ринок з іншого боку, він побачив у ньому не тільки засіб для виходу з кризової ситуації, але й засіб для збереження суспільства. Це справді стало новим словом у теорії ринків, доповненої теорією криз.

Розглядаючи різні концепції, які пояснювали кризові явища в економіці, М.Туган-Барановський зробив висновок про їх обмеженість, бо в ході їхнього розроблення не ваяти до уваги внутрішні й зовнішні чинники, усе процес відтворення. Український вчений стверджує, що періодичні кризи виникають внаслідок і застою в циклічному відтворенні неминучі за двох умов: неорганізованості виробництва і пavidлого нагромадження вільного капіталу. Відслід же один несподіваний висновок: ціни на залізо, а не на хліб, як вважалися раніше, є ознаками економічних коливань. Отже, на основі динаміки ціни на залізо можна передбачити економічні цикли.

Раніше про подібне не писав ніхто. Що стосується К.Маркса, то він, на думку українського економіста, не дав «нікої-небудь, особливої теорії криз. У тих місцях «Капіталу», де він говорить про кризи, він приєднується до Енгельса, вчення якого про промисловий резерв капіталізму, про надлишкову армію робітників, котра в сприятливі роки поступає на фабрики і в майстерні, а в епохи промислового застою блує і злидарує, зробилося одним із наріжних каменів економічної системи «Капіталу». Ці міркування свідчать про ставлення українського вченого до марксистської концепції економічних криз, що зводилася до неможливості реалізації капіталу внаслідок зупинки ринків через збубження робітничого класу. М.Туган-Барановський сво-

їми аргументами зовсім заперечив цю тезу, доводячи, що для підприємця зарплата робітника є частинною виробничим витрат, яка на розширення чи зупинку ринків не впливає.

Навіть якщо звести робітничі споживання до мінімуму, доводить вчений, то капіталістичне товарне господарство буде знаходити ринок і далі розвиватися. Що стосується періодичних криз, то вони спричинені неорганізованістю самої господарської системи. Якщо вважати, що підприємство є економічною кризою не мали б такого загрозливого значення.

Ці та інші думки, що знайшли відображення в магістерській дисертації М.Туган-Барановського, зразу поставили автора на чільне місце серед теоретиків ринків, криз і економічної кон'юнктури у світі. Німецький вчений А.Шпітгоф вже в 1903 році назвав нашого земляка найвидатнішим теоретиком промислових криз. До цієї думки приєднались французький економіст Ж.Лежюсюр і А.Афталон, шведи Г.Кассель і К.Віксель, пригордами черпає ідеї з праць українського мислителя австрійці І.Шумпетер. Ученим українського економіста став російський вчений Кондратьєв. Теоріями М.Туган-Барановського послуговувалися Дж.Кейнс, Дж.Хінкс, Р.Харрод, І.Хансен та багато інших відомих економістів з усього світу.

Не буде перебільшенням сказати, що на всіх останніх напрямках економічної науки нашого століття тією чи іншою мірою позначився вплив теорії криз і економічної кон'юнктури українського вченого, бо в ній з'ясувано надто важливі проблеми для функціонування товарно-ринкової господарської системи. Думки нашого земляка лягли в основу діяльності комітетів, які були створені в Німеччині та Франції напередодні першої світової війни для того, щоб передбачити економічну кон'юнктуру. І зовсім по-іншому проетували на висновки українського економіста ортодоксальні марксистські і комуністичні теорії. В.Ленін, Р.Люксембург, М.Вухарін та інші поділяли рать не могла провчити вченому того, що він спростував доктри-

ну краху капіталізму і побудови світлого майбутнього в умовах диктатури пролетаріату, показав її неспроможність. Мовляв, як це так! Ос-ось має настати «комуністичний рай» на руїнах капіталізму, а М.Туган-Барановський доводить економічність можливості того «затягнутого» ладу необмеженими і переплетаними.

Ще дого по смерті М.Туган-Барановського його підєзували комуністичники, хоча, чесно кажучи, на практиці використовували теорію відомого вченого. Досить нагадати, що в СРСР головна перевага надавалася виробництву засобів виробництва, на які припадало 75 відсотків, а то й більше виробництв суспільного продукту. Це означає, що становило населення було доведене до межі жорстокого існування. І, як передбачав М.Туган-Барановський, криз надвиробництва не було, бо з допомогою планово-командного управління запроваджували елементи організованості в господарстві. Не вдаючись у деталі цього явища, можна сьогодні виважено сказати: як ринкова, так і планова економіка XX століття підтвердили фундаментальність теорії економічної кон'юнктури, основі якої заклад український вчений сто років тому, а потім її постійно конкретизували і вдосконалювали.

Теорія ринків, криз і кон'юнктури добре відома у світі. Хтось хоче її применшити, а хтось — применшити її значення. Що стосується співвітчизників М.Туган-Барановського, то вони здебільшого про неї майже нічого не знають. Прикро про це ніяк казати, але й чимало сучасних українських вчених зовсім не обізнано зі спадщиною економіста-мислителя. Навіть є такі, які твердять, нібито Україна не має власних теоретиків ринкової економіки. Волоче й сумно усвідомлювати таке національне невігластво. Тим паче, що нашім же медом, як казав Горанко, тушили собі губи мажучи.

Так, треба скористатися з усього того, що виробило людство. Але насамперед маємо належно оцінити національні здобутки, до яких належить творча спадщина економіста-мислителя М.Туган-Барановського. Думки, сформульовані ним сто років тому, виявилися востину пророчими. Їх поглиблене вивчення, засвоєння і популяризація — це не тільки зміцнення теоретичних засад розбудови національної економіки, а й формування мислення, вплив, патрістичний вплив на молоді української держави.

Степан ЗІЛУПІ,
професор, доктор економічних наук, завідувач кафедрою економіки України Львівського

Майор Таня

«Безмежна вдячність і низький уклін людині, яка в такій нелегкій час не опустила рук, зуміла вивести стільки теплої, турботи, милосердя до наших сімей...» Так написали у листі зачинникам конкурсу «Люди діла» члени ради вів ВВС області про Тетяну Бурік, майора міліції, ім'я якої стало останнім часом широко відоме не тільки в рідному місті, а й за його межами. Бо то саме вона, при цьому зовсім не за службовим обов'язком, відповідала в ВВС за зв'язки з громадськими організаціями й особами масової інформації, а не посоромившись високих слів, за покликком серця стала одним з ініціаторів і найактивніших організаторів «Марафону совісті». Совість, що не дозволила кинути напризволяще сім'ї працівників міліції, які загинули, несучи свою безпечну службу.

Не можна не згадати, скільки разів виступила Тетяна Бурік по радіо й телебаченню, на сторінках газет, на скількох підприємствах, у скількох організаціях побувала, зі скількома бізнесменами й підприємцями зустрілася, аж поки пробувала тієї совістю у десняк, собою жила своєю совістю й особами масової інформації, а не посоромившись високих слів, за покликком серця стала одним з ініціаторів і найактивніших організаторів «Марафону совісті». Совість, що не дозволила кинути напризволяще сім'ї працівників міліції, які загинули, несучи свою безпечну службу.

Не можна не згадати, скільки разів виступила Тетяна Бурік по радіо й телебаченню, на сторінках газет, на скількох підприємствах, у скількох організаціях побувала, зі скількома бізнесменами й підприємцями зустрілася, аж поки пробувала тієї совістю у десняк, собою жила своєю совістю й особами масової інформації, а не посоромившись високих слів, за покликком серця стала одним з ініціаторів і найактивніших організаторів «Марафону совісті». Совість, що не дозволила кинути напризволяще сім'ї працівників міліції, які загинули, несучи свою безпечну службу.

«ЛЕДІ ДІЛА»

Взагалі в конкурсі, що його вперше провели нещодавно Громадянський форум «Одеса» та редакція газети «Вечерня Одеса», цим жінкам надано звання лауреатів премії «Люди діла». Та коли на святі в одному з одеських театрів їм вручали дипломи й премії, коли їх — усміхнених, елегантних, вродливих — вітали запрошені стоїти рідні, близькі, друзі, коли їм присвистували свої міські краї артисти міста, мимовільно подумалося, що про них можна сказати, очевидно, і так: «Леді діла».

Наша розповідь — про двох із цих чарівних і ділових одеситок.

має нагальні потреби. Декотрі одержували грошову допомогу, декотрим організували прибирання чи путівки до санаторію, чи телевізора, холодильника, пральної машини або меблів. То з її допомогою матері з дітьми вирушають у морські круїзи. То вона дає, щоб до свят і в будні пригостили малечу найсмакнішими цукерками й солодкими напоями. Розуміє, що бль втрати батька, чоловіка усім щом не зняти, та щиро радіє, коли дала настільки бачити усмішку на обличчях людей.

«Марафон совісті» триває. Йому, мабуть, не буде кінець-краю. Приймаючи духи в Одесі майор міліції Тетяна Бурік.

Берегиня моря

Декотрі її щиро люблять, декотрі... бояться. Проте і ті, й ті неодмінно поважають. Бо глибокі знання, високу компетентність не поважати, погодяться, не

можна. А саме такі риси й притаманні Наталі Рясницькій, завідувачці відділу формування антропогенних навантажень на морські екосистеми Одеської філії Інституту біології південних морів АН України. Посада для непосвящених малозрозуміла, тому скажемо простіше: коли це можемо ми хоч інколи купатися в Чорному морі й прилеглих лиманах, коли водяться ще такі такі-сякі риба й раки, ростуть корінні водорості, то в цьому найбільша заслуга й Наталі Іванівни. Бо то саме під її керівництвом виконано чималий обсяг заходів з охорони морських ресурсів Північного Причорномор'я. Саме завдяки довготривалій турботі в Одесі створено й чудове освітнє науково-лабораторний комплекс, який «може» все: не тільки забезпечити всібічні екологічні дослідження морського середовища, поставити незалежні діагнози його стану сьогодні, а й безпомилково прогнозувати зміни то-

го середовища на багато років наперед під впливом як природних чинників, так і господарської діяльності.

Саме останнє, до речі, й викликає у деякого остраху. Бо звикли ж було господарники, що екологічний вплив їхніх підприємств на «здоров'я» усього навколишнього (а воно часто-густо згублене) визначали не спеціалісти-екологи, а урядові чиновники. А тепер «зелене світло» вмикати й науковці. Отж коли експертні випадки були Наталі Рясницькій, то після нього нехати хотіло. Інше на не якось там прихильна приєня, вона як серйозний учений розуміє і доцільність, і користність будь-якого виробництва. Але — тільки не за рахунок живої природи. І ні вмовляннями, ні посяданнями на верхи її не переконаєш, на свій бік не схилиш. Бо критерієм єдиний — аналіз. І прогнози лабораторії. І вона дуже цінує високий авторитет міжнародного експерта, що його має. Поважаний не тільки у нашій країні. Надійшла ось звістка з Голландії: у світ там виходить книга «Моря й озера Європи та Азії», одним з авторів якої є Наталі Рясницька. Це праця, якої довго чекали екологи й практики десятків країн.

... Телефоную до відділу, яким керує Н.Рясницька, щоб дещо уточнити. Наталі Іванівни, чоб, в Одесі ні не немає, вона у відраждженні. Отже, знову їй під час розгляду чогосього проекту, знадобилися її знання й участь як міжнародного екологічного експерта.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Культура

Художниця Любов Міненко, граційністю й одухотвореністю схожу на лісову Мавку, зрадливо видають руки. Мілці, енергійні руки жінки селянського роду, які, у разі чого, під силу й дров нарубати, відрами води з глибокої, як прірва, криниці нагасити. Та багато ще такого наперсвертати в хаті й довкола неї, що інші й в поганих снах не наснилося...

Вона возсідала на своїй персональній з чоловіком (Микола Міненко репрезентував художні роботи дивовижної краси) виставці, як королева. Це було в «Українському домі». А руки королеви при цьому нудилися без діла. Пожирати лави успіху, як виявилося, хоті й радісно, та нудно для такої людини. Завдалося б, заслажуєна «ауза у класичній виснаженій» й роботи закінчилася для них з Миколою якщо не святковим феєрверком, то принаймні вибуховим результатом. Олійні картини живуть на стінах виставки тим утаємниченим життям, якого вона їм надала, і цим беруть за душу навідувачів. Несподівані аплікаційні композиції з різноманітної фактури сповнені простору, динаміки, ажурної образності — воістину в хаті талановитого майстрині все набуває художнього змісту, навіть класичні тканини, непотрібна біжутерія тощо. Вона зробила з них вражаючі полотна. Фантазійні портрети з українських натур, єднані цикалом «Лісова пісня», до сіл зворушують навіть заморських відвідувачів подібністю до чогось свого, рідного. Про таке точне влучання національної унікальності в загальнолюдський контекст мріють художники, уявляючи лауреатів бітлів. Любі ж удалося ненав'язливо, без поросаї мохом української атрибутики, розвернути щось таке в своїх картинах, від чого серце починає прискорено битися.

Після цього вернісажу на Любу чекає ще одна зустріч з подивувальниками мистецтва, від яких не сховати жоден прихвост, найменшу фальш, — із земляками на рідній Київщині. Що не знає ці благословенні місця! Там зростала й Люба, широко, усім своїм еством вибираючи гармонію оспіваних Кобзарем круч, можуть Дніпра і якусь несумісність з цим повістю, безпорадність цієї людини-гвинтика, що в спіну в колодах, на

КАНІВ: ФАНТАЗІЯ І ЛЮБОВ

«будові віку» — Канівський ГЕС. У тому всьому був якийсь недобрый, зловисний театр, де всі ролі були перемішані у гучну какофонію. Інтуїтивно відчувала підлога вже руйнувала, шматувала ці чорні рамки буденщини в творч-мріїх, картинах-ремінісценціях. Тепер у її полотнах про річний край переважали темні кольори із зблизками-

дівчину таки на факультет театрального художника. Чого їй хотілося? Та дуже просто — усе розставити на свої місця, вибудувати такий театр, де декорації виконували б належним роль умовності, а щоб у житті, — по-справжньому, чесно і правдиво. Вона любить це життя таке, як воно є, — абсурдне і не-

променями сонця, чи, освітлені нічними місячними сльозами, нагадують казку дитинства. Це самозахист від злого абсурду колись пережитого неправди і мрії про справжність.

До художнього інституту Люба вступила, здається, за шостим разом. Хто там звертав особливу увагу на таланти з глибинки... Пробігалася, як могла. Пробігалася. Моральна умовність житейських дійсностей, що оточували її доволі в дитинстві та юнацтві, поклали

збавлення, суворе і важке, сочнече, пасивне, радісне. Це заторопила людина сласної закраси. І тому вона оточена добром сім'єю, хоробрими друзями, а під рукою в Любі завжди фарби, пензлі, в душі — задухи, мрії.

За роки навчання в інституті встигла виконати своє надзавдання і добитися більшого — стати Художником. Дипломну роботу викладачі приймали в неї вдома. За кілька місяців виснажливої роботи над картонами

ескізів до спектаклю вона у такому захваті трудилася, що вже не мала сил дойти до інституту. А коли аеропорт іменитих судав «виніс її винок» у 5 балів, випускниця Любов Міненко знепритоміла. Та це також був природний самозахист від негараздів міського побуту, метушні, внутрішніх борін. Втім, міцна сільська завкасса спрацювала, і невдовзі Люба відважно встала на свої мистецькі гони.

Цікаво, що артистичні умовності гри, декоративності, пригнітання сцени, органічно яляні на полотна живописних робіт до тієї міри, до якої всі ці ознаки приймає естетика образотворчого мистецтва взагалі. Під час відвідань задухи художницю цікавить не стільки зміст ідеї, скільки повнота, інтенсивність самовираження. У такому способі реалізується «своєрідний театр душі», де екстаз живопису диктує стилістику, метафори, со-

жети композицій... Як мовилося вище, невдовзі, на початку травня, виставка вирушить до Канава. Для Люби почнеться новий екстаз. Вона любить випробувати домок, і тому їй вже радісно, бо почнеться новий рух, заб'є свій струмінь, загуготять суми творчих тривог, і руки шукатимуть роботи. Це важкої, складної. Це її життя.

Людила БАРАНЕВИЧ.
На знімку: Любов МІНЕНКО під час виставки своїх картин.

Фото Сєпіра П'ЯТЕРИКОВА.

Кримінальний тижень

Прийшов нероба до нероби: дай 100 «баксів»!

До квартири мешканця Львова П., без певного роду заняття, зайшли троє нероб і взялися вимагати 100 доларів США. Хазяїн квартири виштовхав непроханих гостей до сходів. Ті в свою чергу кинули йому під двері гранату і зникли. В результаті вибуху хазяїн квартири, його дружина, син та дві сусідки отримали тілесні ушкодження. Через декілька годин іх учасників злочину затримала міліція.

А співробітники підрозділу боротьби з організованою злочинністю Києва знепокоїли злочинне формування з трьох місцевих мешканців, до складу якого входила... вчителька однієї з київських шкіл. «Факівців» рекету затримали на гарячому, коли ті вимагали у двох нероб 5 тисяч доларів США.

Клоун... з кулеметом.

Цирк, та й годі!

У ніч на 1 квітня у місті Ворожбі Сумської області міліція затримала місцевих мешканців Трофимченка — робітника сільгосппідприємства та Гордієнка — клоуна московського цирку. Встановлено, що зловмисники викрали 3 кулемети РКК з вантажного вагону, в якому перевозили зброю.

Кому кілограм

скандію? Налітай!

Співробітники львівської міліції припинили спробу двох службовців реалізувати кілограм скандію (орієнтовно на вартість — 53 тисячі доларів США). Крім рідкоземельного металу, в затриманих вилучено гранату РГД-5. Розпочато слідство.

До церкви по... гріх

3 Анно-Зачатківської церкви, розташованої на території Києво-Печерської лаври, невідомі злочинці викрали срібний хрест та 4 ікони XVIII століття. Крадіжку скоєно через вікно церковної бани.

А з іншої церкви, що в селі Пуча-Водиця, викрадено 7 ікон та 3 хрести.

Сліди залишаються завжди

Ще раз підтвердили співробітники міліції Сімферополя, які розкрили тяжкий злочин — знищення з місця проживання 29 січня ц.р. подружжя Петухових. Як попередньо встановлено, їх з корисливих мотивів убив родич у змові з двома співпідприємцями. Трупів вивезли до лісу, облили бензином і спалили. Слідчі виводили останки збитих. Одного із злочинців затримано.

***

Як повідомляв чергова частина МВС України, минулого тижня розкрито 157 тяжких злочинів, у тому числі 33 вбивств, 3 випадки заповнення тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті, 4 загиблих, 22 розбійні напади та інші. Викрито і знешкоджено 29 злочинних груп. У затриманих вилучено гранатомет, 3 кулемети, 2 автомати, 10 пістолетів, 2 гвинтівки, 2-миліметрові рушії та обріз, 10 одиниць саморобної вогнепальної зброї, 22 гранати, 1,6 тисячі патронів та 14 кілограмів вибухівки.

Виявлено 495 фактів, пов'язаних з незаконним оборотом наркотиків. Припинено діяльність 18 злочинних груп наркоділків. Порешено 372 кримінальні справи, у тому числі 74 — за збунт. Затримано 440 чоловік. Серед них 380 без певного роду заняття. Вилучено понад 374 кілограми наркотичної сировини.

Сім'я

У подільському краю є багато сімей, які виховують 10—15 і більше дітей. Тут здавна люди шедли на любов. Але сім'я Джаніні і Дмитра Черепів з Ківерців — єдина на Волині, яка у своїй хаті три роки тому створила своєрідний дитячий будинок. Десять дітей виховує подружжя. Рідним став будинок Черепів для Людими, Марички, Оксани, Лесі, Іринки, Катруси, Іванки, Романа, Наталки, Олі. Найстарший Людими — 12 років, найменший Олі — 4. Крім Марички, яку народила Джаніна, всіх інших дітей взяли з сирітських будинків. Лесю і Наталку Черепи вдовчили, дівчатка мають їхні прізвища. Власне, для кожної дитини Джаніна Володимирівна і Дмитро Олексійович — це мама і тато. Нарідині люди в саї. Але що слова, треба бачити, як живе ця сім'я. У будинку — сам кімнат, які впорядковували Дмитро Олексійович разом із старшими дітьми. За професією він слюсар, але майстер на всі руки: і маляр, і муляр, і столяр, і шофер, і шкутар... У великій вітальні — шафи з книгами, піаніно, рушники, картини...

Згадала мати про Іванка

Джаніна і Дмитро Черепи
вперше на Волині створили
дитячий будинок сімейного типу

Тут — чи не найбільша бібліотека на Волині з хореографії. В дитинстві Джаніна Володимирівна мріяла стати балериною, вчилася з хореографії, потім — у музичній школі. Грає на різних музичних інструментах. Уже кілька років при районному будинку культури веде танцювальний гурток. І щоразу приводить маму з собою дітей. Тому й недовго, що всі вони вміють танцювати, співати. Сім'я має концертну програму, з якою виступає у школах і дитсадках на районній сцені. А коли в кого з членів сім'ї день народження — приготування особливе. Шинують спеціальні костюми, розмалюють маски, готують різні страви...

У сім'ї Черепів — семеро школярів. Добре вчать ді-

ти. Вдома для всіх урок з історії України веде батько. Я бачив у домашній бібліотеці Черепів понад двадцять книг різних авторів з історії України.

Взагалі тут діти вміють робити все те, що й їхні батьки. Сім'я в селі Дачно-моу має 50 соток поля, на якому вирощує для себе картоплю, сіє і збирає жито й пшеницю, всяку городнину. А ще в селі Бодієві Черепи нещодавно купили сад зі старою хатинкою. Розсипали садок від бур'янів, обкопали кожне дерево — виродили яблук, вишні, сливи. Щоб якось завоювати городнину додому, Дмитро Олексійович купив мотоцикл, переобладнав його, новий причіп змайстрував. А коли й велосипедом долає кілометри. Для зручності причепив до вело-

спіда візок на колесах, в якому і найменших дітей підвозить.

— На автомобіль грошей у нас немає, — розвів руками Дмитро Череп. — Хотів навести купити старого автобуса, просив допомогти трошки коштами — відмовили. Але ми раду собі даємо. Діти не голодні, одягнуті, може, не так вже й модно, як інші, але...

Дмитро Олексійович говорить тихо, спокійно. Розповів, що знає майже всіх батьків своїх дітей, хто де з них мешкає, працює. Невдовзі до Іванки приїжджала його мама з старшими сестрами і братами, котрі живуть на Волині. Привезли гостинців... Було бідання: «Важко жити, дітей багато, ото і відмовилася...» Стара, як світ, проблема і сьогодні актуальна. На жаль, є матері, котрі вважають, що мають право жити тільки для себе. А для дітей?

Подружжю Черепів на двох літах 66 років. Знайомі вони одне з одним ще з шкільних літ. Як тільки побралися, то вирішили: буде в них велика сім'я, багато дітей...

Що ж, збулося.
Вгодан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

150

ПРИВАТИЗАЦІЯ

перша хвиля

ЧАС СТАВАТИ ВЛАСНИКОМ

З 1 березня 1994 року почався новий етап приватизації в країні. До продажу за приватизаційні майнові сертифікати громадянам України запропоновані акції 150 підприємств. Інформація щодо них опублікована у газеті «Відомості приватизації».

Для того, щоб громадяни нашої республіки мали повну та чітку інформацію, своєчасно та з більшою користю для себе могли використати свій сертифікат, Фонд державного

майна України буде розповсюджувати відомості про продаж акцій у національних засобах масової інформації всіх рівнів.

Як же використати свій приватизаційний сертифікат?

Перш за все, уважно стежте за інформаційними повідомленнями і зупиніть свій вибір на певному об'єкті приватизації, якому ви віддали перевагу. Ви маєте право брати участь у купівлі акцій будь-якого акціонерного товариства України. Необхідну додаткову інформацію ви зможете отримати, якщо звернетесь до комісії з продажу акцій, адреса та телефони якої будуть вказані в об'яві про продаж акцій.

Наступним вашим кроком стане написання заяви на придбання акцій, яку ви надішлете або подасте особисто до комісії з продажу акцій обраного вами акціонерного товариства. Бланк заяви, отриманий у поштовому відділенні, заповніть відповідно до зразку. Зробіть це правильно, без помилок та чітко вкажіть необхідні дані.

Надішліть заповнений бланк заяви рекомендованим листом на адресу комісії з продажу акцій — це буде ваш третій крок. Запам'ятайте: у заяві необхідно вказати кількість акцій та максимальну ціну, за якою ви бажаєте придбати одну акцію. Після закінчення строку прийняття заяв (4 місяці), комісія з продажу акцій визначає ціну однієї акції відповідно до попиту. Протягом місяця ви отримаєте платіжне доручення, з яким вам необхідно звернутися до районного відділення Ощадбанку України за місцем проживання. Це доручення є підставою для відкриття приватизаційного рахунку, з якого буде проведено розрахунок за акції, які ви бажаєте придбати.

І, нарешті, головне: придбані акції ви зможете отримати у комісії з продажу акцій особисто або цінним листом, який комісія надішле за вашою адресою протягом одного місяця з дня розрахунку.

Питання, які майбутній покупець акцій може з'ясувати у комісії з продажу акцій:

- Номінальна вартість акцій.
- Кількість акцій, яка запропонована до відкритого продажу.
- Що виробляє підприємство.
- Чи було прибутковим підприємство протягом останніх 5 років.
- Рівень рентабельності підприємства.
- Приблизний розмір дивідендів та час їх можливої сплати.
- Скільки прийнято заяв на придбання акцій на момент вашого звернення?
- Коли можна ознайомитись з підприємством (якщо ви мешканець міста, в якому воно розташоване).
- Закон не забороняє вам, як майбутньому інвестору, ознайомитись з планом приватизації та бізнес-планом підприємства.

Комісії з продажу акцій повинні приймати ваші заяви з 1 березня по 30 червня 1994 року. Відмова комісії у прийомі вашої заяви є порушенням законодавства України з приватизації та ваших громадянських прав.

Додаток 7
до Положення про застосування способів
приватизації майна державних підприємств

Відомий № _____
у _____
(назва комісії з продажу акцій)

_____ 199 ____ р.
(дата прийняття заяви)

ЗАЯВА

на придбання акцій

Заявник
Об'єкт приватизації
0001/36218
(код за ЗКПО)
323004
(поштовий індекс)

АТ "СТАРТ"
(повна назва підприємства - юридичної особи)
Україна, м. Миколаїв, вул. Садова, 5
(юридична адреса підприємства)

Покупця
Юридична особа
(повна назва зазначена)
державна (повна офіційна назва держави, де зареєстрований покупець)
керівник (прізвище, ім'я та по батькові; посада)
Ідентифікаційний код покупця за ЗКПО _____

Фізична особа
Піжиренко Микола Сильянович
(прізвище, ім'я та по батькові)
Україна
(повна офіційна назва держави, де проживає покупець)

Адреса 252001 Київ-1, вул. Миколаївська, 5, кв. 10
(поштовий індекс) _____
22337199 _____
Телефон _____

Покупця або уповноважена особа
Піжиренко Микола Сильянович
Паспорт серії 68998 № 1000000000, виданий 10 січня 1991 р.
ЗБС Піжиренко Микола Сильянович (на прізвище, ім'я та по батькові)

Заява
Бажаю придбати _____ акцій
(кількість літерами)

Потрібні гроші
☐ За приватизаційні майнові сертифікати на суму _____ крб.
(цифрами та літерами)
☐ За власні кошти на суму _____ крб.
(цифрами та літерами)

Конкурентний продаж акцій
☒ За приватизаційні майнові сертифікати за ціною (вказується максимальна ціна однієї акції, яку покупець згоден заплатити)
150000 (сто п'ятдесят тисяч) крб.
(цифрами та літерами)

Потрібне помітити знаком ☒
(повна назва особи або уповноваженої нею особи) М.П. _____
засвідчено для _____
приватизації (дата заповнення заяви) _____ 199 ____ р.

ПРИВАТИЗАЦІЯ

перша хвиля

ВИБИРАЙТЕ ТА ДІЙТЕ

[illegible]

Заяви приймаються з 1 березня по 30 червня 1994 року

РИНОК

ВІД А ДО Я

щочетверга
20.30
канал
УР1

21
перший
РИНОК ВІД

**ВСЕ ПРО РИНОК.
ВСІМ ПРО РИНОК.**
реформи-ринок-власність
приватизація-свобода вибору

**ЛЮКС, ПАСАЖИРСКИЙ, ГРУЗОВОЙ,
АВТОМОБИЛЬ СКОРОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ,
РЕАНИМОБИЛЬ - СЕМЕЙСТВО РАФ**

Удобный просторный салон, динамика, комфорт делают РАФ незаменимым для медицинского обслуживания, перевозки пассажиров, грузов.

ГРТА Корпорация ГРТА

Телефоны: 10-3702-207/245 Латвия
-044-2070125 Украина
-095-1412032 Россия

RAF · RAF · RAF · RAF · RAF

МЕДИКАМЕНТЫ

из Индии

• Бисептол
• Дексаметазон
• Диазепам
• Ибупрофен
• Кардовин
• Фуросемид

• ЛИВ-52
• Мебендазол
• Метронидазол
• Нифедидин
• Парацетамол
• Тинидазол

И другие препараты в большом ассортименте со склада в Лузанске

Тел./Факс: (0642)
54-29-01, 54-22-82
54-40-51, 54-52-97

348047 г. Луганск,
ул. Кошарова, 32
Фирма "НИЦГПР"

из Болгарии

• Карсил
• Анальгин
• Седальгин
• Гастропепсин
• Целестодерм
• Метациллин

Киевнешсервис СЕРТИФИКАТ КАЧЕСТВА

выдает орган по сертификации продукции, процессов и услуг
CERTEX фирмы
«Киевнешсервис»

Торгово-промышленной палаты Украины, оказывает методическую помощь в вопросах сертификации.
Ждем вас по адресу:
252025 г. Киев-25,
ул. Большая Житомирская, 33,
ком. 517
Звоните нам по тел. 228-25-74.

Реализуем
металлообрабатывающие станки
с гарантийными обязательствами.
Контактный телефон:
(044) 417-53-70.

Інформація (проспект емісії)

Про другий відкритий випуск акцій Харківського акціонерного комерційного Земельного банку

Характеристика емітента

1. Харківський акціонерний комерційний Земельний банк (спільське господарство, промисловість, будівництво), зареєстрований у Національному банку України 5 березня 1994 р. (реєстраційний № 61), заснований як акціонерне товариство відкритого типу на підставі рішення установчих зборів акціонерів (протокол № 2 від 23.11.93 р.) на базі колишнього Харківського міжгалузевого комерційного банку «Харківгазпромінтербанк», заснованого 21 серпня 1990 р., зареєстрованого у Національному банку СРСР 2 листопада 1990 р. (реєстраційний № 700), перетвореного 11 жовтня 1991 р. у Харківський комерційний Земельний банк, зареєстрований у Національному банку України 29 жовтня 1991 р. (реєстраційний № 61).

2. Місцезнаходження банку: Україна, 310019 м. Харків, пр. Ілліча, № 118. Тел. 76-00-01. факс 76-00-63.

3. Метою створення і діяльності Банку є комплексне акумулювання і ефективне використання грошових ресурсів для розвитку сільськогосподарського виробництва і переробки сільськогосподарської, структурної перебудови галузей промисловості, розвитку житлового будівництва та соціальної сфери на селі, природоохоронних і екологічних заходів.

4. Зареєстрований і сплачений розмір статутного фонду Харківського акціонерного комерційного Земельного банку становить 2131000000 хрб.

банк не має права замінити члена ради Банку);

— брати участь у розподілі прибутку Банку та одержувати його частку (дивиденди) пропорційно вартості акцій, що є їх власністю;

— виїти із складу акціонерів Банку. Вихід акціонерів із Банку здійснюється шляхом продажу належних їм акцій;

— пріоритету на придбання акцій наступних випусків;

— одержувати інформацію про діяльність Банку;

6. Характеристика привілейованих іменних акцій Банку:

привілейовані іменні акції розміщуються серед фізичних осіб.

Акціонери — власники привілейованих акцій мають право:

— на гарантоване одержання дивидендів у розмірі не менш як 300 % річних від номінальної вартості акцій, незалежно від розміру одержаного Банком прибутку у відповідному році. У тому разі, коли прибуток відповідного року є недостатнім, виплата дивидендів по привілейованих акціях здійснюється з резервного фонду Банку;

— на пріоритетну участь у розподілі майна Банку у разі його ліквідації.

Власники привілейованих акцій не мають права брати участь в управлінні Банком.

7. Порядок виплати дивидендів:

— місцем виплати дивидендів для громадян готівкою є місцезнаходження Банку за адресою: 310019 м. Харків, пр. Ілліча, № 118;

— юридичним особам дивиденди виплачуються безготівковим переказом;

— дивиденди виплачуються за підсумками року;

— дивиденди нараховуються та виплачуються щоквартально;

— дивиденди виплачуються по акціях, придбаних не пізніше, ніж за 30 календарних днів до офіційного оголошення дати їх виплати.

8. Порядок оплати акцій.
Акції оплачуються в карбованцях, у іноземній валюті або шляхом передачі майна та реалізуються на основі окремих договорів купівлі — продажу.

Власнику акцій після повної їх оплати видається сертифікат на сумарну вартість придбаних ним акцій.

9. Дани по попередній емісії цінних паперів:

— загальна сума першого випуску — 2131000000 карбованців.

Було випущено 42620 акцій, серед яких:

— 41411 простих іменних на загальну суму 2070550000 карбованців;

— 1209 привілейованих іменних на загальну суму 60450000 карбованців.

Номінальна вартість акції 50000 карбованців.

Перелата акцій першого випуску була проведена шляхом відкритого їх розміщення серед широкого кола інвесторів України.

10. Форми і строки розміщення акцій: акції розміщуються шляхом відкритої перелати.

Строки передплати: з 01.04.1994 р. до 01.06.1994 р.

Продаж акцій проводиться Харківським акціонерним комерційним Земельним банком (К/рахунок № 700161196 в ОПЕРУ КУО Національного банку України. МФО 351652).

Дані про емісію акцій

1. Загальні збори акціонерів Харківського акціонерного комерційного Земельного банку (протокол № 4 від 15.03.94 р.) прийнято рішення про збільшення статутного фонду Банку до 10 мільярдів хрб. та додатковий випуск акцій.

2. Загальна сума емісії — 7 869 000 000 (сім мільярдів вісімсот шістдесят дев'ять мільйонів) карбованців. Випускається 157380 (сто п'ятдесят сім тисяч триста вісімдесят) акцій номінальною вартістю 50000 (п'ятдесят тисяч) карбованців кожної.

3. Кошти, залучені від емісії акцій, будуть спрямовані на збільшення статутного фонду Банку з метою розширення можливостей Банку у наданні кредитів, подальшого зміцнення фінансового стану Банку і зростання масштабу його діяльності.

4. Акції випускаються двох видів:

— прості іменні акції — 153 380 одиниць на суму 766900000 карбованців;

— привілейовані іменні акції — 4000 одиниць на суму 200000000 карбованців.

Передається право на придбання акцій при новій емісії надається акціонерам Банку.

5. Характеристика простих іменних акцій Банку:

Прості іменні акції розміщуються серед юридичних осіб.

Акціонери — власники простих іменних акцій мають право:

— брати участь в управлінні справами Банку особисто або через своїх уповноважених представників у порядку, передбаченому Статутом (представ-

Ладизинське ВО «ЕНЗИМ»

Вінницької області продає базу відпочинку «Троянда» у мальовничому місці над Південним Бугом. До складу бази входять три спальних корпуси по 80 місць кожен, ідальня на 240 посадочних місць, адміністративний корпус, клуб, літній кінотеатр-естрада, відкриті спортивні майданчики, централізоване опалення, цілодобове гаряче та холодне водопостачання.

Наша адреса: 288356, м. Ладизиня Вінницької області,
ВО «Ензим».

Факс (04343) 6-11-99, тел. 6-10-56.

Понеділок, 18 квітня

УТ-1

- 16.00 УТН.
16.10 Новини високої моди.
16.35 «Без протоколу». Аналітична програма.
17.20 «Зимові сні дерева». Теленарис.
17.45 Наук.-поп.фільм «Українське барокко».
18.15 Муз.фільм «Дует, дует».
18.40 Близько до діла.
19.00 УТН.
19.10 Версія.
19.30 Маленький концерт.
19.45 Міжнародний день пам'яток історичних місць. Відраження храму Бориса і Гліба.
20.40 На добраніч, діти.
21.00 Ая ПІ Київ інформує.
21.00 УТН.
21.30 Ая ПІ Київ інформує.
21.35 Худ.фільм «Коли б не нещастя».
22.40 «У пам'яті і совісті в боргу». Музична програма пам'яті воїнів-афганців.
0.50 УТН.

Канал «Останкіно»

- 14.00 Новини (з субперекладом).
14.25 Підприємче.
15.20 Наклоно та біла.
15.50 Асоціація дитячого телебачення представляє.
16.10 Зоряний час.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Гол.
17.55 Документи і діли.
*0.00 Погода.
*05 Міністери.
18.20 Прем'єра худ.телесеріалу «Горьча чаша і інші», 23 серія.
18.55 «Міо».
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач:
20.45 Браво.
21.40 Прем'єра клуб.
22.55 Новини.
23.05 Прем'єра-експрес.
23.15 Сно-бачення. Нічний канал.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

- 15.00 Вісті.
15.20 Бізнес в Росії.
15.50 Там-там новини.
16.05 Нова лінія. «Провінція».
16.50 Спасіння 911.
17.45 Савто кожного дня.
* * * Фільм-концерт «До батька по лінії».
18.15 Всеперамагаючий голос віруючого.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візник. Катерина Вороненко.
19.10 Мульти-бульки.
19.30 СНН.
20.00 Сторітка стрічка. Нагородження преміями Оскара.
20.30 Візник.
20.35 До 100-річчя кінематографа. Світлове кіномистецтво. Худ.фільм «Королівське весілля».
22.15 Бесіди культури. Прем'єра.
22.30 СІТ-3.
22.40 Фортуна. Комерційний огляд.
22.50 Сьогодні на сьогодні.
23.00 Вікна.
23.30 Про-відео.
0.10 СІТ-3.

Редакція газети «Голос України» запрошує на постійну роботу операторів персональних комп'ютерів для роботи верстальниками та складчачами.

Телефонувати за номером 441-88-99

Вівторок, 19 квітня

УТ-1

- 8.00 УТН.
8.10 Українська красуня-94.
9.20 Доброго вам здоров'я. Луганський обласний центр охорони материнства і дитинства.
9.50 3 перших виступів.
10.40 Худ.фільм «О-бі-Аси».
11.40 Шкільний екран. 11 кл. Українська література. «Василь Стус. Повернення».
12.10 УТН.
12.20 «Маленький принц» сучасної хо-реографії. Концерт-нарис.
13.00 Для дітей. «Веселка».
13.30 І святе, і гірше. Юрій Ільченко. Кінопроба.
14.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Анфас».
16.55 Освітній канал для школярів. Українська література. Поезія О.Олеса. Сайтова ланцюжка. О.Генрі. «Вожда червоношкіри».
17.55 Оперні арії італійських композиторів.
18.40 Док.телесеріал «Фантазія пана Леоніда».
19.00 УТН.
19.10 Україна і світ.
19.30 Фінансовий огляд.
19.45 «Телетеатр» представляє: С.Б.Горділ. «П'ять озак самітних птахів».
20.15 Музичні мініатюри.
20.35 Рекламка.
20.40 На добраніч, діти.
20.55 Ая ПІ Київ інформує.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.40 Ая ПІ Київ інформує.
21.45 Вперше на екрані УТ. Худ.фільм «Вінчання зі смертю» (кіностадія ім. О.Довженка).
23.10 «Останкіно».
23.40 УТН.

Канал «Останкіно»

- 5.15 Ранкова розминка.
5.30 «Ранок».
7.45 Огляд ринку нерухомості.
8.00 Новини.
8.20 «Сороса».
8.40 Прем'єра худ.телесеріалу «Птербузькі таємниці». 4 серія.
9.40 Лялька моєї мрії.
10.10 Клуб мандрівників (з субперекладом).
11.00 Новини (з субперекладом).
11.20 Прем'єра-експрес.
14.00 Новини (з субперекладом).
14.25 Підприємче.
15.10 Справа.
15.20 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тома Соєра».
15.50 Мік мами, дітятими.
16.10 Наш музичний клуб.
16.50 Азбука власника.
17.00 Новини.
17.25 Погода.
17.30 Хокей. Кубок МХЛ. Фінал. У перервах — За рядом протоколу та Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Тема.
21.30 «Загадка Моцарта».
22.30 «БЮБ». У перерві — Новини та Прем'єра-експрес.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

- 6.00 Вісті.
6.20 Потрібні... Потрібні...
6.30 Формула-730.
7.00 Час ділової лідерів.
7.30 Зворотно адреса.
8.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі.
8.30 Ранковий концерт.
8.45 Моменти істини.
9.40 Селянське питання.
10.00 Вісті.
10.30 СІТ-3.
15.00 Бісті.
15.20 Мульти-пульти.
15.55 Телегазета.
16.00 Там-там новини.
16.15 Нова лінія. «Відображення».
17.00 М-трест.
17.15 Бар'єр. «Близькість і злиденність привілеїв».
17.45 Савто кожного дня.
17.55 Муз.фільм «Колісанка».
18.15 Всеперамагаючий голос віруючого.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіпал» пропонує.
19.15 Концерт.
19.35 Прем'єра худ.телесеріалу «Санта-Барбара». 306 серія.
20.25 Візник. Оксана Марченко.
20.30 Мульти-пульти.
21.00 СНН.
21.30 «Приват-ТБ» представляє: «Рев'єр», «Мас-медіа», «Чіз».
22.30 СІТ-3.
22.40 Зворотний зв'язок.
22.50 Арт-чужок.
23.10 Худ.фільм «Антон Іванович сердитий».
0.30 Про-відео.
1.00 СІТ-3.

Середа, 20 квітня

УТ-1

- 8.00 УТН.
8.10 Фінансовий огляд.
8.25 Україна і світ.
8.45 Савто.
9.30 Для дітей. «Чарівна квітка». Концерт.
9.50 Менора.
10.35 Шкільний екран. 8 кл. Сайтова література. О.Грін. Сторінки життя і творчості.
11.05 «Розкіш спілкування». Теленарис.
11.40 Шкільний екран. 7 кл. Українська література. «Вічна загадка любові». (Григорі Тополінін).
12.10 УТН.
12.40 Худ.фільм «Передаті далі...».
13.40 Час звершень і надій. Концерт-нарис до 90-річчя Вищого мистецького інституту ім. М.Лисенка у Львові.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Іжачок».
16.40 Лемківські переписи.
17.10 Фудокан. Міжнародний семінар з традиційного карате-до.
17.40 Худ.фільм «Козак Мамай». («Галічина-фільм»)
18.10 Господарем на землі.
18.40 Мультифільм.
19.00 УТН.
19.10 Економічний огляд.
19.25 Чарівний промінь.
20.00 Рекламка.
20.25 Мультифільм «Пригоди в королівстві». 9 серія.
20.55 Ая ПІ Київ інформує.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.40 Ая ПІ Київ інформує.
21.45 Худ.телесеріал «Мудроміри». 1 серія.
22.50 Концерт Патрісії Каас.
0.00 УТН.

Канал «Останкіно»

- 5.15 Ранкова розминка.
5.30 «Ранок».
7.45 Огляд ринку нерухомості.
8.00 Новини.
8.20 «Сороса».
8.40 Прем'єра худ.телесеріалу «Птербузькі таємниці». 4 серія.
9.40 Лялька моєї мрії.
10.10 Клуб мандрівників (з субперекладом).
11.00 Новини (з субперекладом).
11.20 Прем'єра-експрес.
14.00 Новини (з субперекладом).
14.25 Підприємче.
15.10 Справа.
15.20 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тома Соєра».
15.50 Лялька моєї мрії.
16.20 Клуб-700.
16.50 Загадка «СБ».
17.00 Новини.
17.25 Теледіякомпанія «Мир».
17.45 Документи і діли.
17.50 Погода.
17.55 Прем'єра худ.телесеріалу «Птербузькі таємниці». 4 серія.
18.55 Клуб «Білий папуга». Авторська програма Е.Заново.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Бомонд.
21.00 Футбол. Товариська зустріч. Збірна Туреччини — збірна Росії. У перерві — Хокей. Кубок МХЛ. Фінал.
22.55 Прем'єра-експрес.
23.05 Новини.
23.15 Чи знаєте ви Маріо Фаллах?

УТ-2, канал «Росія»

- 6.00 Вісті.
6.20 Потрібні... Потрібні...
6.30 Формула-730.
7.00 Час ділової лідерів.
7.30 Доброго ранку, Європо.
8.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі.
8.30 Ранковий концерт.
8.40 Худ.телесеріал «Санта-Барбара». 306 серія.
9.35 Телегазета.
9.40 Селянське питання.
10.00 Вісті.
10.30 СІТ-3.
15.00 Бісті.
15.20 Студія «РОСТ».
15.50 Там-там новини.
16.05 Мульти-пульти.
16.15 Нова лінія. «Далекий Схід».
17.00 Панове-товариші.
17.15 Російська віза.
17.45 Савто кожного дня.
17.55 Зороймо живемо.
18.15 Всеперамагаючий голос віруючого.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіпал» пропонує.
19.15 Телефільм «Тамниці Мехор-гір».
19.35 Прем'єра худ.телесеріалу «Санта-Барбара». 307 серія.
20.25 Добрий знак.
20.35 Народний цінитель Юрій Омелянчук.
20.50 Близько до діла.
21.05 Студія «Худ.фільм» представляє: «Україна на колекса».
21.35 Академія В. Сомоноженко: в ду-ховності безсмертні держави.
22.15 Худ.фільм «Ще один зв'язок». 1 серія (Індія).
23.20 Студія «Худ.фільм» представляє: «Гарс Бульба» з циклу «Лотерія українських музик». 1 частина.

Четвер, 21 квітня

УТ-1

- 8.00 УТН.
8.10 О. ностальгіє.
8.55 Дзвони Чорнобиль.
9.35 Чарівний промінь.
10.30 Худ.фільм «Вінчання зі смертю».
11.50 Мультифільм.
12.00 УТН.
12.10 Студія «Худ.фільм» представляє: «Благот».
12.45 С.Ротару в муз.телесеріалі «Мі-ночол про кохання». («Худ.фільм»)
13.55 Вечірня.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Три акорди.
16.30 Освітній канал для школярів. Не-державні навчальні заклади. У перерві беруть участь заступник міністра освіти України В.Несенко; Фізико-математична шко-ла. Великі закони збереження.
17.30 Космічний — варте для сильних.
17.50 Фортепіанна музика.
18.10 Держава — регіон: на засадах партнерства і злагоди.
18.45 Наше коріння.
19.00 УТН.
19.10 Фінансовий огляд.
19.25 Вперше на екрані УТ. «Фільм «Час скорботи і пам'яті». («Худ.фільм»)
20.15 Ансамбль «Пілотис».
20.35 Рекламка.
20.40 На добраніч, діти.
20.55 Ая ПІ Київ інформує.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.40 Ая ПІ Київ інформує.
21.45 Худ.фільм «Мудроміри». 2 серія.
22.50 Молодіжна студія. «Арт».
23.50 УТН.

Канал «Останкіно»

- 5.15 Ранкова розминка.
5.30 «Ранок».
7.45 Огляд ринку нерухомості.
8.00 Новини.
8.20 «Сороса».
8.35 Прем'єра худ.телесеріалу «Птербузькі таємниці». 5 серія.
9.35 У саїт тварин. Прем'єра фільму «Життя зоопарку». (США).
10.10 До 16 і старші.
10.50 Прем'єра-експрес.
11.00 Новини (з субперекладом).
11.20 Підприємче.
14.00 Новини (з субперекладом).
14.25 Підприємче.
15.05 Як досягти успіху.
15.20 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тома Соєра».
15.50 Музограф. або Як це чує.
16.10 До 16 і старші.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Азбука власника.
17.35 За кулісами. Банк Європи в Ро-сії.
18.00 Документи і діли.
18.05 Прем'єра худ.телесеріалу «Птербузькі таємниці». 5 серія.
19.05 Погода.
19.10 Студія для вождя. Маловідомі сторінки історії (З архівів Д.Вол-когова).
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Лот «Міліяно».
21.15 Ретроспективний показ фільмів П.Бунуєла. «Скромна прина-длежність буржуазії».
23.05 Новини.
23.10 Прем'єра-експрес.
23.20 МТБ.

УТ-2, канал «Росія»

- 6.00 Вісті.
6.20 Потрібні... Потрібні...
6.30 Формула-730.
7.00 Час ділової лідерів.
7.30 «Чини називаємо мей».
8.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі.
8.25 «Нелюбові» злочини.
8.40 Фільм.
8.35 Поквали.
8.45 Худ.телесеріал «Санта-Барбара». 307 серія.
9.35 Телегазета.
9.40 Селянське питання.
10.00 Вісті.
10.30 СІТ-3.
15.00 Бісті.
15.20 Студія «РОСТ». «Такий віс».
15.50 Там-там новини.
16.05 Мульти-пульти.
16.15 Нова лінія.
17.00 «Чи бути динозавром».
17.45 Савто кожного дня.
17.55 Якщо ти любиш... Заслужений артист України О. Василенко виконує арію з опер.
18.15 Всеперамагаючий голос віруючого.
18.45 Київська панорама.
19.05 Зустріч без фонограм. Дует «Орли».
19.35 Прем'єра худ.телесеріалу «Санта-Барбара». 308 серія.
20.25 Митиця.
20.40 На запитання глядачів відпові-дає начальник головної управ-ління ДАІ МВС України Б.П. Масловський.
21.10 Студія «Худ.фільм» представляє: «Україна на колекса».
21.40 Худ.фільм «Ще один зв'язок». 2 серія (Індія).
22.45 Студія «Худ.фільм» представляє: «Гарс Бульба» з циклу «Лотерія українських музик». 2 частина.
23.15 Муз.фільм «Возрадуємось».

П'ятниця, 22 квітня

УТ-1

- 8.00 УТН.
8.10 Фінансовий огляд.
8.25 Худ.телесеріал «Мудроміри». 1 і 2 серії.
10.35 Шкільний екран. 10 клас. Фізика. Електричний струм в електролі-тах і газах.
11.05 Естрадні мелодії.
11.30 На вістрі зустріч. Зустріч з Ате-нським Пашко.
12.00 УТН.
12.10 Молодіжна студія. «Гарт».
13.10 Скарби Євгена Товстухи.
13.50 Павло Зібрів. Щасливого пла-вання.
16.00 УТН.
16.10 «Два погляди на фермера». Теленарис.
16.40 Сад, город.
17.00 Чемпіонат України з футболу. «Зорка-МАЛС» - «Динамо».
17.45 Мультифільм.
18.00 Чемпіонат України з футболу. «Таврія» - «Шахтар». 2 тайм.
18.45 Лілові відомості.
19.00 УТН.
19.10 Літературно-мистецька студія «Соната». Олександра Стефанюк.
19.50 «Гол-ла». Розважальна програ-ма.
20.20 Громадська думка.
20.35 Рекламка.
20.40 На добраніч, діти.
20.55 Ая ПІ Київ інформує.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.40 Ая ПІ Київ інформує.
21.45 Арт-майдан.
22.45 Міжнародні.
23.25 Делікатес-шоу.
0.15 УТН.

Канал «Останкіно»

- 5.15 Ранкова розминка.
5.30 «Ранок».
7.45 Райненш Таймс.
8.00 Новини.
8.20 В гостях у казки. Худ.телесеріал «Ваніка і Симонік».
9.25 Футбол. На шляху до Уемблі.
10.25 Виступає чухотсько-оскомсь-кий ансамбль «Ерміон».
10.50 Прем'єра-експрес.
11.00 Новини (з субперекладом).
11.20 Фільм режисера Ю.Беланкіна. «Ділові особи».
14.00 Новини (з субперекладом).
14.25 Підприємче.
15.10 Бізнес-клас.
15.10 В гостях у казки. Худ.телесеріал «Ваніка і Симонік».
16.15 Концерт симфонічного оркестру Білорусії та Смоленського ро-сійського народного оркестру.
16.45 Новини культури.
17.00 Новини.
17.25 Хокей. Кубок МХЛ. У перерві — Погода. Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Поле чудес.
21.40 Людська тюрня.
22.00 У клубі детектива. Прем'єра худ.телесеріалу «Подорож до шкільної Аравії».
23.30 Новини.
23.35 Прем'єра-експрес.
23.45 Музограф.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

- 6.00 Вісті.
6.20 Потрібні... Потрібні...
6.30 Формула-730.
7.00 Час ділової лідерів.
7.30 «Чини називаємо мей».
8.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі.
8.25 «Портрет на тлі льоду».
8.40 Фільм.
8.35 Поквали.
8.45 Худ.телесеріал «Санта-Барбара». 308 серія.
9.35 Телегазета.
9.40 Селянське питання.
10.00 Вісті.
10.30 СІТ-3.
15.00 Бісті.
15.20 Студія «РОСТ». «Такий віс».
15.50 Там-там новини.
16.05 Мульти-пульти.
16.15 Нова лінія.
17.00 «Чи бути динозавром».
17.45 Савто кожного дня.
17.55 Якщо ти любиш... Заслужений артист України О. Василенко виконує арію з опер.
18.15 Всеперамагаючий голос віруючого.
18.45 Київська панорама.
19.05 Зустріч без фонограм. Дует «Орли».
19.35 Прем'єра худ.телесеріалу «Санта-Барбара». 308 серія.
20.25 Митиця.
20.40 На запитання глядачів відпові-дає начальник головної управ-ління ДАІ МВС України Б.П. Масловський.
21.10 Студія «Худ.фільм» представляє: «Україна на колекса».
21.40 Худ.фільм «Ще один зв'язок». 2 серія (Індія).
22.45 Студія «Худ.фільм» представляє: «Гарс Бульба» з циклу «Лотерія українських музик». 2 частина.
23.15 Муз.фільм «Возрадуємось».
